

5174

Ο ΕΝ ΣΕΡΡΑΙΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ.

τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ τέταρτον καὶ πέμπτον ἀπὸ
τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἔτος.

(ἀπὸ 27 Μαΐου 1873 ἕως 30 Μαΐου 1875.)

ὑπὸ τοῦ Προέδρου

ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ.

(διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς.)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
ΤΥΠΟΙΣ « ΦΑΡΟΥ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ »

1875.

*Συλλογή
Μ. Θεοδωρίδου
ἀπὸ 27 Μαΐου 1873 ἕως 30 Μαΐου 1875*

SISMANOGLIO

τὸν ἀγῶνα τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ καὶ μετ' ἐλπίδος ἀτενίζων εἰς εὐρύτερον καὶ αἰσιώτερον μέλλον.

ΜΕΛΗ ΤΑΚΤΙΚΑ. — Ἐκ τοῦ περυσινοῦ καταλόγου ἀνερχομένου εἰς 261 μέλη, 27 διεγράφησαν, τὰ μὲν διότι τὸ δρῶσανον τοῦ θανάτου ἀφῆρπασεν αὐτὰ ἄρ' ἡμῶν, τὰ δὲ διότι δὲν ἐγένετο ἡμῖν γνωστὴ ἡ νέα αὐτῶν διαμονή, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἀρνηθέντα τὴν ἀπότισιν τῆς συνδρομῆς των. 10 ἀπεσύρθησαν, 2 διεγράφησαν καταδικασθέντα διὰ τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον διαγωγὴν αὐτῶν καὶ 10 ὡς διενεργήσαντα τὸ κατὰ τοῦ Συλλόγου γνωστὸν πραξικόπημα, καὶ σχηματίζοντα τὴν παρασυναγωγὴν σφετερισθεῖσαν τὸ ὄνομα τοῦ Μακεδονικοῦ Φιλελευθαινευτικοῦ Συλλόγου. Ἐνεγράφησαν δὲ νέα μέλη τακτικὰ 64. Ὡστε κατὰ τὸ τρέχον συλλογικὸν ἔτος εἰσὶν ἐγγεγραμμένα ἐν τῷ Μητρώῳ τοῦ Συλλόγου μέλη τακτικὰ 276. Τούτων 207 ἐν Σέρραις καὶ τῇ λοιπῇ Μακεδονίᾳ, 3 ἐν Ἀρίσσει, 4 ἐν Βώλῃ, ἓν ἐν Φιλιππουπόλει, 16 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκτὸς τῶν εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τῶν ἀπὸ 5 μέχρις 25 λιρῶν κατ' ἔτος προσφερόντων, 1 ἐν Νύσσῃ, 10 ἐν Σερβίᾳ, 8 ἐν Στεφανουπόλει, 3 ἐν Βιέννῃ, 1 ἐν Λειψίᾳ, 7 ἐν Πειραιεὶ, 15 ἐν Ἀθήναις.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ. — Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκτὸς τοῦ ἐξοχωτάτου Κυρίου Χρηστάκη Ἐφένδη Ζωγράφου προσφέροντος 40 λίρας ἑτησίως πρὸς συντήρησιν 4 ὑποτρόφων παρ' ἡμῖν, καὶ τοῦ ἐν Βιέννῃ φιλογενοῦς κ. Θεοδώρου Δούμπα προσφέροντος 20 λίρας κατ' ἔτος, ὁ φιλογενέστατος κύριος Γ. Ζαρίφης, προσφέρει 25 λίρας κατ' ἔτος, ποσὸν ὅπερ ἔχομεν διδόμενα νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι κατὰ πολὺ θὰ αὐξήσῃ ὁ γενναῖος οὗτος ἀνὴρ, ὅστις πολλὴν ἀγάπην ἔδειξε πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, ἐννοήσας κατὰ βάθος τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἀποστολῆς αὐτοῦ.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ. — Ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἱ φιλογενεῖς κύριοι Στ. Σκουλούδης, Γ. Κυρωνιός, Α. Βλαστός, ἀδελφοὶ Σουβατζόγλου, ἀδελφοὶ Σεκζάρη, Μενέλαος Νεγρεπόντης, προσφέ-

ροντες ἀνὰ 15 λίρας κατ' ἔτος, Α. Βαλιάνος καὶ Στ. Α. Παλλης ἀνὰ 10 καὶ ὁ κύριος Α. Ἡφαιστίδης προσενεγκὼν 50 λίρ. ἐφάπαξ.

ΔΩΡΗΤΑΙ. — Ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ κύριοι Γ. Π. Τζόλας, Δημ. Ταπεινός, Ἡλιάσκος, Λεωνίδας Βαλτατζής, Μιλτιάδης Βαλτατζής, ἀδελφοὶ Σεβαστοπούλου, Κ. Συνοδινός, Κ. Μ. Σαλβάγος, προσφέροντες ἀνὰ 5 λίρας κατ' ἔτος οἱ κύριοι Σισμάνογλους καὶ Μίχογλους ἀνὰ 10 λίρας ἐφάπαξ.

Ἐν Πειραιεὶ οἱ κύριοι ἀδελφοὶ Βολανάκη δρ. 200.

Ἐν Μασσαλίᾳ, ὁ κύριος Δ. Χαρίσης φρ. 150.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὁ κύριος Giouannachi Aslan λιρ. 5.

Ἐν Ἐρζεγοβίνῃ, ὁ Μητροπολίτης κυρ. Προκόπιος φρ. 100.

Ἐν Προσωτσίᾳ ὁ κύριος Μαυρουδῆς Χ. Βουλτσζάνου λιρ. 5.

Ἐν Δράμᾳ ὁ κύριος Κάρολος Ἀσλάν λιρ. 5.

Ἐν Σέρραις οἱ κ. κ. Χ. Κωνσταντίνου Χ. Νικολάου καὶ Γρηγόριος Ἰωάννου ἀνὰ λίρας 5.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΙ. — Ἐν Ἀθήναις ὁ κ. Ν. Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου καὶ μέλος τακτικὸν τοῦ ἡμετέρου δρ. 100.

Ἐν Πειραιεὶ ὁ κ. Λαυκᾶς Παλλης, μέλος τακτικὸν, δρ. 50. Οἱ κύριοι ἀδελφοὶ Μουτσοπούλου δρ. 32.

Ἡ ἐνταῦθα Ἰσραηλιτικὴ Ἀδελφότης λιρ. 10.

Πρὸς ἀλύψιν τῶν 80 λιρῶν, ἃς ὁ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλλήνων Γραμμάτων Σύλλογος ὑπεσχέθη ἡμῖν κατὰ τὸ 1873, ἀλλὰ δὲν ἐπεμψε, συνεισήνεγκον τὰ ἐξῆς μέλη τοῦ Συλλόγου.

Δημ. Μαρούλης	λιρ.	10
Νικ. Γεννάδης	»	2
Ἰω. Θεοδωρίδης	»	10
Ἀδελφοὶ Κοντοῦ	»	5
Ἀδελφοὶ Καπέτη	»	5
Βασ. Σταμούλης	»	2
Κ. Βαρναβάρχης	»	5
Κ. Χόνδρος	»	2

Μ. Σωτηριάδης	λιρ.	2
Ίωαν. Βαλλιδης	»	2
Ίω. Ζήκος	»	1
Χριστ. Σαμαρτσίδης	»	3
Ν. Ίωαννίδης	»	1
Δ. Σταμπουλής	»	1
Jonson	»	2
Σωτήριος Μάνθου 10 βιολία αξίας	»	2
Δημ. Σ. Κουκουγγέλου	»	1
Ἀνδρ. Χρυσίνης	»	1
Ν. Ίωαν. Νούσκας	»	1
Ν. Ἀναγνώστου	»	2
Ἐμ. Κ. Σάσος	»	2
Νικ. Βαΐδης	»	1
Β. Ἀναστασιάδης	»	1
Μ. Ν. Βίλης	»	2
Δημ. Θεοδωρίδης	»	4
Ἀνώνυμος	»	2
Β. Κωτοζάνης	»	1
Ἀντ. Βαρβούνης	»	1
Λουκ. Δημητριάδης	»	1/4

Ὁ Κύριος Χριστόφορος Σαμαρτσίδης θρανία καὶ γραφεῖα 40 μίαν ἑδραν καὶ ἓνα πινάκα διὰ τὰς ὑποτρόφους τοῦ Συλλόγου δι' ὃ ὁ Ἱ. Θεοδωρίδης γρ. 180. (α).

ΚΑΗΡΟΔΟΤΗΜΑ. — Ὁ ἐν Νεγρίτῃ μακαρίτης Χ. Ἀντώνιος Δημητρίου καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Χ. Φωτεινὴ, πρὸ ὀλίγου τελευτήσασα, ἄτεκνα, ἀφιέρωσαν τὴν μικρὰν περιουσίαν των διὰ διαθήκης εἰς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον. Ἐνεκα δυσχερειῶν τινων αἰτίνες ἀνεφύησαν, καὶ αἰτίνες ἐλπίζομεν νὰ ἐξομαλυνθῶσιν, ἡ περιουσία αὕτη δὲν περιῆλθεν εἰσέτι εἰς χεῖρας ἡμῶν.

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, εἰς ὃν τσαῦτα ὀφείλει ἐν Ἀνατολῇ ὁ ἑλληνισμὸς, ἐχορήγησεν ἡμῖν λιρ. ὀθωμ. 155, ἐξ ὧν αἱ 55 ὠρισμέναι διὰ Πράβιον, Καλχίτσι, Δοϊράνην καὶ Βογδάνσαν. Καὶ αἱ μὲν

(α) Τὸ ὅλον τῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συλλόγου Μεγάλων εὐεργετῶν εἶναι 5, τῶν εὐεργετῶν 19, τῶν δωρητῶν 48.

ὠρισμέναι διὰ Πράβιον, Δοϊράνην καὶ Βογδάνσαν ἐστάλησαν, αἱ δὲ διὰ Καλχίτσι δὲν ἐνεκρίναμεν νὰ σταλῶσιν, ὠρίσθησαν δὲ διὰ Περλεπὲν, ὅπως περὶ τούτου συνενόηθημεν μετὰ τοῦ ἐν Κων)πόλει Συλλόγου. Τὸ παρελθὸν δὲ ἔτος ὁ αὐτὸς Σύλλογος ἔπεμψεν ἡμῖν εἰς ἐπικουρίαν λίρας ὀθωμ. 100 καὶ βιβλία πρὸς διανομὴν αξίας λιρ. 10, ἅτινα ἀναμένομεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ο ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογος ἐχορήγησε τὸ μὲν παρελθὸν ἔτος λιρ. 80, τὸ δὲ τρέχον 100, αἰτίνες πρό τινων ἡμερῶν ἐστάλησαν ἡμῖν καὶ βιβλία πρὸς διανομὴν 2846. Εὐχόμεθα τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, τοσοῦτον ἀναγκαίαν πρὸς τὸν ἱερὸν αὐτοῦ σκοπὸν, ὅπως μὴ στερήσῃ ἡμᾶς καὶ τῶν ἐτέρων ἐκατὸν λιρῶν, ἃς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ὑποσχεθῇ καὶ ἃς ἐδαπανήσαμεν ἤδη ληφθείσας ὑπ' ὅψιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ.

Ὁ ἐν Ἀθήναις φιλογενὲς καθηγητὴς κ. Π. Ἀντωνιάδης, ὅστις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἀνέλαβε νὰ ἐκπαιδεύσῃ ἰδίᾳ αὐτοῦ δαπάνῃ δύο ὑποτρόφους Μακεδόνας, ἀνενέωσε καὶ πέρυσι τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον εὐεργεσίαν του ταύτην. Καὶ ἐκ μὲν τῶν πρώτων τοῦ δύο ὑποτρόφων ὁ εἰς, τελειώσας εὐδοκίμως τὰς σπουδὰς του, διδάσκει καὶ ἐξασκεῖται ἤδη ἐν τῷ ἡμετέρῳ Διδασκαλείῳ· ὁ δὲ ἕτερος, ὃν ἡ μὲν ἡμετέρα ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἐνέκρινε νὰ σταλῇ, ὁ δὲ κ. Ἀντωνιάδης ἐκ φιλανθρωπίας ἐζήτησε ν' ἀποστελῶμεν, ἀπελύθη τῆς Σχολῆς τὸ δεύτερον ἔτος. Πέρυσι ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε δύο ἐκ τῶν προσελθόντων εἰς διαγωνισμὸν καὶ ὁ μὲν εἰς εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Ἀντωνιάδου, ὁ δὲ δεύτερος ἀπεπλανήθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Συλλόγου. Καὶ μετεμνήθη μὲν μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ μετεμνήθη ἀνωφελῶς.

Εἰς τὴν ΛΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο τούτων ἐτῶν προσήνεγκον βιβλία οἱ ἐξῆς φιλόμουσοι καὶ φιλογενεῖς Κύριοι.

Ν. Κουμπίδης	τομ.	148
Ι. Ν. Βαρδάκης	—	15
Ἀδελφοὶ Περρῇ	—	90
Σ. Κ. Βλαστός	—	18
Ν. Μιχαλόπουλος	—	3
Π. Α. Σακελαρίου	—	15
Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός	—	13
Σύλλογος πρὸς διαδ. τῶν Ἑλλήν. Γραμμάτων	—	28
Δημ. Παπαθανασίου	—	4
Α. Διομ. Κυριακοῦ	—	1
Ἑλληνικὸς Σύλλογος	—	—
Φιλομούσων	—	2
Θ. Δούμπας τὰ γεωπονικὰ τοῦ κ. Ὀρφανίδου	—	2
Κωνστ. καὶ Δημ. Καπέτη	—	70
Ν. Ἀργυριάδης	—	1
Ι. Ν. Βαλέττας	—	5
Ἄντων. Δαμασκηνοῦ	—	8
Γ. Φιλήμων	—	4
Ὁ Μητροπολίτης Φιλίππουπόλεως κ. Νεόφυτος	—	44
Κωνστ. Βαστέκης (Πέστη)	—	229
Μαργαρίτης Δήμηττας	—	2
Ε. Κυριακόπουλος	—	5

Τὸ ὅλον . . . τόμ. . . 639

Ὅστε ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου σύγκειται ἐκ τόμων 2654. Μίαν σφαῖραν οὐράνιον προσήνεχον οἱ Κ. Κ. ἀδελφοὶ Καπέτη.

Εἰς τὸ ἀναγνωστήριον τοῦ Συλλόγου προσφέρουσι:

Τὴν Νέαν Ἡμέραν ἢ σύνταξις

Τὴν Κλειώ ὁ κ. Ν. Ἰωαννίδης.

Τὴν ἐφημερίδα τῶν συζητήσεων ὁ κ. Ν. Γεννάδης.

Τὸν Φάρον τοῦ Βοσπόρου ὁ κ. Χρ. Σαμαρταΐδης.

Τοὺς ἐν Βραίλα Συλλόγους οἱ Κύριοι συντάχται.

Τὸ Μέλλον ὁ κ. Τσηκνησάκης.

Τὴν Περιστερὰν }
 Τὴν Δικαιοσύνην } Οἱ κ. κ. Συντάχται.
 Τὴν Βοιωτίαν }
 Τὴν Εἰρήνην }
 Τὴν Θράκην ὁ κ. Ι. Θεοδωρίδης.

Ὁ Danube πέμπεται εἰς τὸ ἀναγνωστήριον δαπάνῃ τοῦ ταμείου τοῦ Συλλόγου.

Ὁ Σύλλογος Ὁμηρος, ἡλάττωσεν εἰς 20 τὰ πεμπόμενα σώματα τοῦ Περιδικοῦ του.

Ὁ Σύλλογος Βύρων πέμπει σώματα 50 τοῦ ὁμωνύμου Περιδικοῦ αὐτοῦ, ὧν τὰ μὲν πέμπονται δωρεὰν εἰς διαφόρους κοινότητας καὶ συλλόγους, τὰ δὲ μένουσι διὰ συνδρομητὰς πρὸς ὄφελος τοῦ Συλλόγου. Ἀτυχῶς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ τόπου εἰς ὀλίγους ἐπιτρέπει νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τοὺς καταλόγους τῶν συνδρομητῶν.

Ὁ Κ. Κωνστ. Χόνδρος ὁ τσαούτας παρασχὼν ἐκδουλεύσεις ἰδίως εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Συλλόγου ὡς Γενικὸς αὐτοῦ Γραμματεὺς, οὐτινος τὴν στέγησιν παραιτηθέντος, ὡς μεταβάντας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, πολὺ αἰσθανόμεθα, ἔθετο τὸν πυρῆνα ἀρχαιολογικῆς συλλογῆς εἰσενεγκῶν 15 ἀρχαῖα νομίσματα.

Ἀπονέμεμεν τὸν ὀφειλόμενον φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Συλλόγου πρὸς πάντας τοὺς ἐκδηλώσαντας τὰς πρὸς τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον συμπαθείας των διὰ τῶν ἀνωτέρω προσφορῶν, ὡς καὶ πρὸς τοὺς πεφωτισμένους καὶ τὴν Ἑλληνικὴν δημοσιογραφίαν τιμῶντας εὐγενεῖς τὴν καρδίαν δημοσιογράφους διὰ τὴν ἀθρόμητον καὶ γενναίαν ὑποστήριξιν, ἣν παρέσχον ἡμῖν ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ ταῖς δοκιμασίαις ἡμῶν διὰ τοῦ νευρώδους καλῶν των.

ΘΕΑΤΡΟΝ. — Πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ προβλέπων καὶ πρόσδοτον ἐκ τοῦ δαπανηθησομένου κεφαλαίου πολὺ τοῦ συνήθους ἀνωτέραν, ὁ Σύλλογος ἀνήγειρε, συμζωνήσας μετὰ τοῦ κ. Ι. Παπαμαμαρίδου, ἰδιοκτῆτου τοῦ οἴκου πεδον, θέατρον, δι' ὃ ἐδαπανήθησαν περὶ τὰς 150

λίρας. Καὶ πρόσδοτον μὲν δίδουσι πάντοτε τὰ δαπανηθέντα κεφάλαια, ἀλλ' ἡ σκηνὴ εἶνε μακρὰν τοῦ νὰ γείνη ἡθικὸν τοῦ λαοῦ σχολεῖον, ὡς εἶνε ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς, ἐν ὧσιν δὲν μορφωθῶσι καὶ παρ' ἡμῖν κατὰλληλα διὰ τὴν σκηνὴν πρόσωπα (α).

ΛΑΧΕΙΟΝ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΩΝ. — Ἐκ διαφορῶν ἐκλεκτῶν χειροτεχνημάτων προσενεχθέντων τῷ Συλλόγῳ ὑπὸ φιλοτίμων κρησίων καὶ κυριῶν ἐξεδόθη λαχεῖον πρὸς ὄφελος τοῦ διδασκαλείου τῶν θηλέων. 1500 γραμμᾶτια πρὸς ἡμισὶ ἀργυροῦν μετζίτιον ἕκαστον ἐξετυπώθησαν· ἀλλ' ἀνεβλήθη ἡ διανομὴ αὐτῶν ἕνεκα τῆς εἰσέτι διαρκούσης οἰκονομικῆς κρίσεως. Ἐλπίζομεν προσεχῶς νὰ διανεμηθῶσιν, οἱ δὲ ἀπανταχοῦ φίλοι τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου νὰ υποστηρίξωσι τὰ ἐν λόγῳ λαχεῖον.

ΜΙΧΑΗΛΕΙΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ. — Δύο χειρόγραφα ἱστορίας τῆς Μακεδονίας διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα κατὰ τὸ δημοσιευθὲν παρ' ἡμῶν πρόγραμμα τοῦ διαγωνίσματος, ἐστάλησαν ἡμῖν πρὸς ἐξέτασιν. Ἀτυχῶς ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπὶ τούτῳ συστάσεως ἐν Ἀθήναις ἐξ ἐιδικῶν ἀνδρῶν ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς οὐδὲν τῶν δύο χειρογράφων ἐνέκρινεν, ὡς ὁ ἐν Ἀθήναις πρὸς διαδ. τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμ. Σύλλογος δι' ἐπιστολῆς τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6 Φεβρουαρίου 1875 ἀνήγγειλεν ἡμῖν. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἐγκαίρως ἐδημοσιεύσαμεν διὰ τῶν ἡμερησίων πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

(α) Ἡ ὀλικὴ ἀξία τῆς οἰκοδομῆς τοῦ θεάτρου μετὰ τινῶν ἐπιπλῶν εἶναι λίραι 154, γρ. 64, 30/40. Προστιθεμένου δὲ τοῦ ἀναλογούντος τόκου μέχρις 29 Μαΐου ε. ε. λίρ. 19, γρ. 14, 35/40, τὸ ὅλον ἀναβαίνει εἰς λίρ. 173, γρ. 79, 25/40. Ἐκ τούτων ἀφαιρουμένου τοῦ ἐκ τοῦ περυσίου καὶ ἐφετινοῦ προϊόντος ποσοῦ λίρ. 38, γρ. 55, 9/40, μένει καθαρὰ ἀξία τοῦ θεάτρου μέχρις 29 Μαΐου λίρ. 135, γρ. 24, 16/40. Ὑπάρχει δὲ συμφωνία μετὰ τοῦ ιδιοκτῆτου τοῦ οἰκοπέδου, καθ' ἣν μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δαπανηθέντος κεφαλαίου μετὰ τοῦ τόκου αὐτοῦ θὰ εἶνε καὶ οὗτος συνέταιρος.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ Γ. Ρ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ τὸν θάνατον ἐθρήνησε καὶ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος. Συλλυπητήριαι ἐπιστολαὶ ἐστάλησαν πρὸς τε τὴν οἰκογένειαν τοῦ μακαρίτου καὶ πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις πρὸς διαδ. τῶν ἑλλην. γραμμ. Σύλλογον οὗ ἦν γραμματεὺς, καὶ πολιτικὸν μνημόσυνον ἐτελέσθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Α'. Δημοτικῆς σχολῆς τῆς πόλεως ὑπὲρ τοῦ λογίου τούτου καὶ φιλοπάτριδος Μακεδόνα, τοσοῦτον τὸν Σύλλογον ἡμῶν ἐκτιμήσαντος, ὅτε ἰδίους ὁμῆμασιν ἐξήτασε τὰς ἐνεργείας ἡμῶν.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ. — Ὡς πρὸ τριῶν ἐτῶν καὶ ἐφέτος ἐξητάσαμεν τὴν κατάστασιν τῆς ἐκπαίδευσως τῶν περὶ ἡμᾶς ἐπαρχιῶν τῆς Μακεδονίας, ἐπεκτείναντες τὸν κύκλον τῆς ἐρεῦνης ἡμῶν. Ἐκ τῶν πληροφοριῶν, ἃς ἔλαβόμεν ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν διδασκάλων καὶ ἄλλων ἀναποκριτῶν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἐκθέσεων καταλλήλων προσώπων, ἃ ἐπὶ τούτῳ ἐστάλησαν εἰς διάφορα μέρη μεμακρυσμένα, καὶ ἐν πολλοῖς ἐξ ἰδίας ἡμῶν ἀντιλήψεως, ἡ Ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Χ. Σμαρτσίδου κατέστρωσε Πίνακας ἐπὶ ἐπαρχιακῶν διαμερισμάτων, τουτέστι Σερρών, Μελενίκου, Δεμιρσιχρίου, Πετρίτσας, Ζίχνης, Δράμας καὶ Πραβίου, ἐν οἷς σημειοῦνται ἡ πρωτεύουσα ἐκάστου διαμερίσματος καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ ὄνομα τῶν ἐμπεριλαμβανομένων χωρίων, ἡ ἀπόστασις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κέντρου, ἥτοι τῆς πρωτεύουσας ἐκάστου διαμερίσματος καὶ ἡ γεωγραφικὴ αὐτῶν θέσις, ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν, ἡ θρησκεία καὶ ἡ λαλουμένη γλῶσσα, ποῦ ὑπάρχουσι σχολεῖα καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, τὰ διδασκόμενα μαθήματα, ἡ διδακτικὴ μέθοδος, τὰ ἐν γρήσει διδακτικὰ βιβλία, ἡ τακτικὴ ἢ μὴ τακτικὴ φοίτησις τῶν μαθητῶν καὶ τὰ αἴτια τούτου, ὁ μισθὸς τῶν διδασκάλων καὶ οἱ πόροι τῶν σχολείων καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀντίγραφον τῶν Πινάκων τούτων πρὸ μηνὸς ἐστειλάμεν καὶ πρὸς τὸν ἐν Κων)πόλει Ἑλληνικὸν Φιλολογικόν

Σύλλογον μετὰ τῶν δεουσῶν παρατηρήσεων. Ἀναμένομεν καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Μακεδονίας ἐκθέσεις. Ἐσχάτως ἐστάλη ἡμῖν τοιαύτη καὶ ἐκ τῆς νήσου Θάσου. Τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἐκθέσεων τούτων ἐν γένει εἶνε λυπηρὸν ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις. Ἡ κατάστασις αὕτη, οἷα ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκθέσεων, εἶνε καταστρεπτικὴ διὰ τὸν ἑλληνισμόν καὶ τὸν ἐν Ἀνατολῇ πολιτισμόν. Ἀνάγκη δραστηρίου καὶ ταχείας θεραπείας. Ἡ φειδωλία εἰς τὰς δαπάνας εἶνε ἄκαιρος, εἶνε ἔγκλημα ἢ ἀναβολὴ ζημία ἀνεπανόρθωτος. Οἱ Σύλλογοι, αἱ λόγιοι καὶ αἱ πλούσιοι ἄνδρες τοῦ ἔθνους πρέπει νὰ σπεύσωσιν. Ὁ αἰὼν καθ' ὃν ζῶμεν, εἶνε αἰὼν τῶν σιδηροδρόμων καὶ τηλεγράφων. Οἱ βραδύνοντες προλαμβάνονται, παρασύρονται καὶ ἐπὶ τέλους συντρίβονται. Ζῶντες ὑπὸ Κυβέρνησιν πεφωτισμένην, φιλόλαον, φίλην τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, οἷα ἡ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου, ὅλ' ἐξεθαλίαν ἀξιοκατάκριτοι καὶ ἀξιοὶ τῆς κακοδαιμονίας ἡμῶν καὶ πάσης περιφρονήσεως, ἂν δὲν φιλατιμηθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸ Κράτος καθήκον ἡμῶν.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑΙ. — Ἐδόθησαν εἰς τὰ ἐξῆς μέρη.

Εἰς τὰ δύο προάστεια τῆς πόλεως Σερρῶν Κάτω Καμινί κ η ν, ἐνθα ὁλόκληρον τὸν μισθὸν τοῦ διδασκάλου πληρῶνει ὁ ἡμέτερος Σύλλογος τῇ ἐνεργείᾳ καὶ χρηματικῇ βοήθειᾳ τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη ἐν τῇ ἐπικαίρῳ ἐκείνῃ θέσει ἡ τσοῦτον καρποφορήσασα δημοτικὴ σχολή, καὶ Ἀραβὰ τ ζ ἡ Μ α χ α λ ᾱ, ἐνθα ἐπίσης εἰς τὴν ἰδρυσιν σχολείου παλὺ συνετέλεσεν ὁ Σύλλογος, καὶ ὁ Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ ἐνθα τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ μισθοῦ τοῦ διδασκάλου χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου.

Εἰς Νευροκόπιον.

— Πλεῦναν.

— Προσωτσάνην.

— Βώλακκον.

— Βελοτίντσαν.

— Μεσορώπην.

— Μουσθένην.

— Δημητρίτσι.

— Ἄνω Πρόγρια.

— Κασσάνδρειαν.

— Γενητσά.

— Βογδάντσαν.

— Χρούπισταν.

— Γορέντσην.

— Ζαγοριτσάνην.

— Σκόπεια.

— Βελισσά.

— Στρώμνιτσαν.

— Περλεπέ.

— Μπουϊούκ — Μαχαλά.

— Δράνοβον.

— Λόφτσιαν.

— Ζελάχοβαν.

— Κλεπούσνιαν.

— Μπόμπλιτς.

ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ καὶ ὑλικὸν γραφῆς διενεμήθησαν δωρεὰν εἰς ἀπόρους μαθητὰς καὶ μαθητρίδας 66 Σχολείων κωμῶν καὶ κωμοπόλεων τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς πόλεως Σερρῶν, ἐσχάτως δὲ καὶ εἰς τὴν νήσον Θάσον διὰ τῆς ἐκεῖ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἰδρυθείσης ἀδελφότητος «Φοῖνιξ» μεθ' ἧς, ἀναγγειλάσης ἡμῖν τὴν αὐτασίαν τῆς, συνεδέσαμεν ἀδελφικὰς σχέσεις.

Καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὅτε πρόεδρος καὶ ἄλλα τοῦ Συλλόγου μέλη ἐπισκέφθησαν σχολεῖά τινα τῶν περιχώρων, παρευρέθησαν εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν καὶ κατὰ πρός-

κλησιν Κοινοτήτων τινῶν μετέβησαν καὶ προσεπλάθησαν νὰ συμβιβάζωσι διαφροσίναν παραβλαπτούσας τὰ συμφέροντα τῶν σχολείων. Ἐν μιᾷ τῶν ἐκδρομῶν τούτων ἐγένετο καὶ ἡ κατὰ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἐπιβουλή.

Γνωστὸν ὑμῖν ὑπάρχει τὸ κατὰ τοῦ Συλλόγου πραξικόπημα, μετὰ τὴν διὰ λόγους γνωστούς καὶ σπουδαίους ἀπολυσιν ἀπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ νεοσυστάτου Διδασκαλείου τοῦ Συλλόγου τοῦ πρώτου αὐτοῦ διευθυντοῦ Δημ. Μαρούλη, γνωστοὶ εἰσιν οἱ πρωτοῦργοι καὶ τὰ αἷτια τὰ προκαλέσαντα αὐτὸ, ὅπερ ἐγέννησε τὴν κατὰ τοῦ Συλλόγου ἐν παρασυνογῶν ἑνεργουσαν ὁμάδα ὡς Σύλλογος Μακεδονικὸς, ὅπως γεννᾷ σκάνδαλα' παρεμβάλλη προσκύμματα καὶ διασύρῃ τὸ ὄνομα τοῦ Συλλόγου πρὸς τοὺς ἔξω ὁμογενεῖς μηδὲν αὕτη ἔχουσα ν' ἀπολέσῃ. Τὸ νοῆμον κοινὸν ἀκούοντως, νομίζομεν, ἐφωτίσθη περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων, ὥστε νὰ μὴ διδῇ ἀκρόασιν εἰς τὰ τεχνίσματα τῆς ἐπιβουλῆς καὶ εἰς τὰς ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐρειδυμένας δημοσιεύσεις.

Δέκα μέλη τοῦ Συλλόγου παρασυρθέντα, ὧν τινὰ νεωστὶ εἰσελθόντα εἰς τὸν Σύλλογον, ἠθέλησαν νὰ ἐμπηξῶσι τὴν μάχαιραν εἰς τὰ στήθη του καὶ νὰ γίνωσιν ὄργανα τῶν ἀμελιόκτων αὐτοῦ ἐχθρῶν. Εἴθε τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα νὰ ὑπερισχύωσι καὶ ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς πατρίδος νὰ ἡχήσῃ εἰς τὰς καρδίας πάντων. (α).

(α) Στμ. Διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τῶν τοῦ Μακεδ. Φιλεκπ. Συλλόγου πραγμάτων, τυχὸν δὲ ἀγνοούντας τὰ καθ' ἕκαστον τοῦ περιστατικοῦ τούτου καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ γνωρίζωσιν αὐτὰ, παραθέτομεν ἐν μέρος τοῦ ἐπισήμου ἐγγράφου τοῦ Συλλόγου δημοσιευθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 1789 φύλλῳ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει «Νεολόγου».

«... Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐν Σέρραις Μακεδ. Φιλεκπ. Συλλόγου σύγκειται ἐκ τῶν ἑξῆς προσώπων. I. Θεοδωρίδου Προέδρου, Κωνσταν. Καπέτη Ἀντ. προέδρου, I. Δελλίου Γενικοῦ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ.— Τὸ τοῦ Διοτογένους «ἀρχὰ πολιτείας ἀπάσης νέων τροφὰ» εἶνε ἰδέα πανάρχαιος, ἀπαντωμένη εἰς ὅλα τὰ ἔθνη καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ποῦ μὲν τελειότερον, ποῦ δὲ ἀτελέστερον καὶ ἀλλάχου ἀμυδρότατα. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ πολιτισμῷ οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι διέπρεψαν καὶ κατὰ τοῦτο. Ὅτε ἐν Πρωσσίᾳ πρὸς ἀνθρώποις ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς αὐτῆς καταπτώσεως ὁ ἄξιος τοῦ Stein διαδοχὸς Altestein ἔγραφεν ἐν ἐγκυκλίῳ τινὶ ὡς ὑπουργὸς τῆς παιδείας, ὅτι ἐκ τῆς προκαταρτικῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως ἐξαρτᾶται τὰ μάλιστα ἡ περαιτέρω διανοητικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ διέθυνσις τῆς πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς ἐνεργητικότητος τοῦ λαοῦ καὶ ὅτι αὕτη βάλλει τὸν θεμέλιον τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ἀξίας ἐκάστου κατὰ μέρος πολίτου, ὡς καὶ ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ, ὅτι αὕτη διδάσκει τὸν ἄνθρωπον τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν ἐν γνώσει ἐργασίαν καὶ ὅτι τοῦτου ἕνεκα τὸ προκαταρ-

Γραμματέως, Ν. Ἰωαννίδου Εἰδικοῦ Γραμματέως, Δ. Θεοδωρίδου Ταμίου καὶ τῶν κ. κ. Μ. Βίλλη, Κ. Βαρναβάκη, Σ. Δούρου καὶ Ν. Κουμπίδου Συμβούλων, Παρ' ἐγγράφον ἐπίσημον τοῦ Μακεδ. Φιλεκ. Συλλόγου φέρον δύο κατὰ τὸν Κανονισμόν ἄλλας παρὰ τὰς ἀνωτέρω ὑπογραφάς, τουτέστι τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου, ἐν ἀπουσίᾳ δ' ἀμφοτέρων τοῦ πρεσβυτέρου τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐνὸς τῶν ἀνωτέρω δύο Γραμματέων, εἶναι νόθος προερχόμενον ἀπὸ ἀνθρώπων ἐπιβουλευομένων τὸν Σύλλογον.

«Ἰδοὺ δὲ οἱ λόγοι δι' οὓς δημοσιεύονται τοιαῦτα, ὡς τὸ ἀνωτέρω, νόθα ἔγγραφα.

«Ὁ ἐν Σέρραις Μακεδ. Φιλεκπ. Σύλλογος, κατιδὼν τὴν ἀνάγκην τῆς μορφώσεως καταλλήλων καὶ συγχρόνως εὐπορίστων δημοδιδασκάλων διὰ τὴν Μακεδονίαν, ἀπεφάσισε τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων ἰδρυσιν Διδασκαλείου πρὸς μὲν μορφῶσιν τοιούτων. Τὴν διέβησαν τούτου ἰδρυθέντος ἀνέθετο διὰ συμβολαίου εἰς τὸν κ. Δ. Μαρούλην εὐρισκόμενον τότε ἐνταῦθα διαθέσιμον. Μετὰ τινὰ καιρὸν ὁ Σύλλογος εἶχε λόγους νὰ μὴ θελήσῃ ν' ἀνανεώσῃ τὸ συμβόλαιον μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Μαρού-

ατικὸν δημοτικὸν σχολεῖον δύναται νὰ ἔχῃ τελειοτάτην ἐπι-
ροὴν ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ λαοῦ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ κράτους,
ἔλεγεν ὅτι περίπου ὁ ἡμέτερος Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Α'. Κεφ.
τοῦ Η'. βιβλ. τῶν Πολιτικῶν αὐτοῦ. «Ὅτι μὲν ἐν
τῷ νομοθετῇ μέλιστα πρᾶγματευτέον περὶ τὴν τῶν νέων πεί-
δουσιν οὐδεὶς ἂν ἀμνησθήσειε, καὶ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν οὐ
γινόμενον τοῦτο βλέπει τὰς πολιτείας. Ἔτι δὲ πρὸς πᾶσας
δυνάμεις καὶ τέχνας ἐστὶν ἃ δεῖ προπαιδεύεσθαι καὶ προ-
εἰσεσθαι πρὸς τὰς ἐκάστων ἐργασίας. Ὡστε δὴλον ὅτι καὶ
πρὸς τὰς τῆς ἀρετῆς πράξεις.»

Περὶ τούτου λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν μετὰ τοῦ Ἀρι-
στοτέλους ὅτι οὐδεὶς ἂν ἀμνησθήσειεν. Ἀλλ' αὐτὸ ζήτημα, ἐπὶ
τοῦ ὁποίου κατέγειναν καὶ καταγίνονται σοφοὶ ἄνδρες εἶνε τὸ
« τίς ἐστὶν ἡ παιδεία καὶ πῶς χρὴ παιδεύε-
σθαι. » Καὶ εἰς τοῦτο ἡ νεωτέρα παιδαγωγία ἀπὸ τοῦ Ρεε-
talozzi μέλιστα καὶ ἐντεῦθεν ἔκαμε θυμωσάσας προόδους.

ἤ καὶ ἀπέλυεν αὐτὸν τῆς διὰ τὸ μέλλον ὑπηρεσίας του.
Κατόπιν διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν κατὰ τοῦ Συλλόγου ἐνερ-
γειῶν τοῦ ἀνωτέρω Μαρούλη καὶ τὴν ἀπρεπὴ πρὸς αὐτὸν δια-
γωγὴν τοῦ ἠναγκάσθη νὰ τὸν διαγράψῃ τοῦ καταλόγου τῶν
μελῶν αὐτοῦ. Τοῦτο ἐξήγαγεν εἰς φῶς φανερὰν πλέον σύστα-
σιν κατὰ τοῦ Συλλόγου συγκειμένην ἐξ αὐτοῦ τοῦ Μαρού-
λη, τῶν συγγενῶν του Κοντῶν καὶ τινῶν ἄλλων λίαν εὐα-
ρίθμων, οὓς παρέσυραν. Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν ἀπεπειράθησαν
νὰ συστήσωσι νέον σύλλογον πρὸς ἰδρυσιν Διδασκαλείου ὑπὸ
τὴν διεύθυνσιν τοῦ Μαρούλη, ὅπερ ἐμίλλε πρὸς τοὺς ἄλλους
ν' ἀντιπράξῃ κατὰ τοῦ Διδασκαλείου τοῦ Συλλόγου· ἀλλ'
ἀποτυχόντες προπαρεσκεύασαν ἐν μεγάλῃ μυστικότητι, συν-
εργούντος παραδόξως καὶ τοῦ τότε ἀντιπροέδρου τοῦ Συλ-
λόγου κ. Ἀθαν. Κοντοῦ, τοῦ πρώην μὲν ὑπὲρ πάντα ἄλλον
θεωρουμένου τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Διδασκα-
λείου ἀπόλυσιν τοῦ συγγενοῦς του Μαρούλη ἀναγκαιοτάτην,
κατόπιν δὲ ἄγνωστον πῶς συνδιαλλαγέμενος, καὶ προέβησαν
εἰς τὸ γνωστὸν κατὰ τοῦ Συλλόγου πραξικόπημα. Τὴν νύ-
κτα τῆς 30 Ἰαννουαρίου, τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ

ὑπάρχουσι καὶ θὰ ὑπάρχωσι πάντως πολλὰ κενὰ καὶ πολλὰ
σημεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδέποτε ἴσως παύσεται ἐργαζομένη καὶ
συζητοῦσα ἡ παιδαγωγία. Ἀλλ' εὐρέθησαν σημεῖα τινὰ παρὰ
πάντων σχεδὸν σήμερον παραδεδεγμένα καὶ ὑπὸ τῆς πείρας
κεκυρωμένα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν τὸ
λαμπρὸν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως οἰκοδόμημα καὶ εἰς
τοῦτο ὀφείλει νὰ ἐπίστήσῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν τὸ ἡμέ-
τερον ἔθνος. Διότι, ὅτι ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς Αἰθετεῖν
ἔλεγε κατὰ τὸ 1808 περὶ τοῦ ἐν Πρωσσίᾳ δημοτικοῦ scho-
λείου, ὅτι τοῦτο οὐδόλως ἐχρησίμευεν ὡς φυτεῖον τακτικῆς
προκαταρκτικῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ, ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ἐν-
τρεπώμεθα νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν περὶ ἡμῶν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο
ἀπαιτεῖται πρῶτον πάντων ἡ μόρφωσις καταλλήλων δημοδι-
δασκάλων. Εἰς τοῦτο ἃς ὀδηγήσῃ καὶ ἡμεῖς ὁ φιλόπατρις
Αἰθετεῖν καὶ ἃς πράξωμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι, ὁ ἀληθῶς μέγας
οὗτος ἀνὴρ συνεβούλευε τοῖς συμπατριώταις του Πρωσσίαις,

Προέδρου, τοῦ Γραμματέως καὶ ἐνὸς θερμοῦ τοῦ Συλλόγου
μέλους, τοῦ κ. Ν. Γεννάδη, εἰς μέρη τινὰ τῆς ἐπαρχίας
Ζίχνης, ὅπως παρασταθῶσιν εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν ἐκεῖ scho-
λείων καὶ συμβιβασῶσι διαφορὰς τινὰς μεταξὺ τῶν ἐγ-
χωρίων πᾶραβλαπτούσας σπουδαῖα συμφέροντα τῶν σχολείων,
ἀπόντων πολλῶν μελῶν τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς καὶ ἐ-
τέρων μελῶν τοῦ Συλλόγου, τῶν μὲν εἰς τὰς θερινὰς ἐξοχὰς,
τῶν δὲ ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς τῶν ἐργασίαις, συνέρχονται αἰφνης
καὶ παρὰ νόμῳ· ἐκείνην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐν τῷ
καταστήματι τοῦ Συλλόγου, παραλαβόντες καὶ μέλη πρὸ
πολλοῦ κατὰ τὸν Κανονισμόν διαγραφέντα, ὡς μὴ ἀποτίσαντα
τὴν συνδρομὴν των, καὶ τινὰ ἄλλα παρασύραντες ἐν ἀγνοίᾳ
ὄντα τῶν τεκταινομένων, συνεδριάζουσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ
Ἀθανασίου Κοντοῦ, καταργοῦσιν ἀποφάσεις προηγουμένας τοῦ
Σωματείου ἀφορώσας τὴν διαγραφὴν τοῦ Μαρούλη καὶ τὴν
ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου τοῦ Συλ-
λόγου ἀπόλυσιν του, διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ὁποίας κυρίως
ἐγένετο τὸ πραξικόπημα, ἀμέσως δὲ τὴν αὐτὴν νύκτα παρα-
γμίζουσι τὸ Σωματεῖον μὲ πρόσωπα τὰ τυχόντα, ἄγνωστα

οἵτινες εἰς τοσοῦτον ἀκμῆς ἐφθασαν σήμερον πραγματοποιήσαντες τὰς συμβουλὰς του.

« Πῶς ν' ἀρχίσωμεν τὴν σύστασιν τοιοῦτου δημοτικοῦ σχολείου ; » ἔγραπεν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ μνημονευθείσῃ πρὸς τὰς διδασκαλικὰς ἀρχὰς ἐγκυκλίῳ ὁ περικλεῆς Allenstein. « Εἰς τοῦτο, προστίθῃσιν, ἡ ἀπάντησις εἶνε μία καὶ μόνη. Τὸ σχολεῖον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εἶνε πρᾶγμα ἀψυχὸν ἢ ψυχὴ τοῦ σχολείου εἶνε ὁ διδάσκαλος. Ἐπομένως εἶνε ἐπάναγκες πρὸ πάντων ἄλλου νὰ μεταχειρισθῶμεν πάντα τὰ δραστήρια μέτρα ὅπως μορφώσωμεν Πρώσους δημοτικούς διδασκάλους. Ὡς πρὸς τοῦτο, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, τὸ κυρίως οὐσιῶδες ζήτημα εἶνε οὐχὶ τόσον τὸ νὰ ἐκμάθωσιν οἱ μέλλοντες διδάσκαλοι τὴν προκαταρκτικὴν διδακτικὴν μέθοδον, οὐχὶ τὸ νὰ ἰδιοποιηθῶσι τοὺς ἀρίστους τρόπους, καὶ ἐν γένει τὴν ἐντελεστέραν τέχνην στοιχειώδους παραδόσεως, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε εἶνε τόσον σημαντικὸν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διδασκαλίας, καὶ δὲν πρέπει

τὰ πλείστα ἐξ αὐτῶν, ἅτινα ψηφίζονται ἀμέσως δῆθεν μέλη τοῦ Συλλόγου, χωρὶς κατὰ τὸν Κανονισμόν νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ ἀναφοραὶ τῶν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ ληφθῇ ἀπόφασίς τις ὑπ' αὐτῆς, διαρρηγνύουσι τὴν θύραν τοῦ Γραφείου, ἀρπάζουσι πᾶν ὅ,τι ἐν αὐτῷ εὔρον, ἐν οἷς καὶ μίαν παλαιὰν σφραγίδα, κατηρηγμένην διὰ πρακτικοῦ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, καὶ τὴν ὁποίαν σήμερον οὗτοι μεταχειρίζονται πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν μεταφέρουσι δὲ τὰ πάντα κατεσπυσμένως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Κοντοῦ. Κατόπιν ἀφ' οὗ τοῖς ἐκλείσθη τὸ κατάστημα, συνέρχονται ἐν παρασυναγωγῇ, καθαιροῦσι καθεστῆκαίς ἀρχὰς, συνιστῶσι νέας, τὰς πλείστας ἰδανικὰς, ἐκδίδουσιν ἐπιστολάς, αὐτοκαλοῦνται Σύλλογος Μακεδονικὸς καὶ διαπράττουσι πᾶν ὅ,τι ἀπεχθές καὶ συγχρόνως γελοῖον. Πάντα δὲ ταῦτα δι' ἄλλους τε λόγους καὶ ὅπως διαδοθῇ εἰς τοὺς μακρὰν ἡμῶν εὐρισκομένους ὁμογενεῖς, τοὺς ὑποστηρίζοντας τὸ ἔργον ἡμῶν διὰ τῆς γενναιοδωρίας των. Ὅτι ὁ Σύλλογος ἐδιχάσθη, ὅτι εὐρίσκεται εἰς ἀποσύνθεσιν καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ οὕτω κατορθώσωσιν ἐξαπατώντες τοὺς ὁμογενεῖς νὰ περικύψωσι τὰς ἰζωτερικὰς συνδρομὰς, παραλύσωσι τὰς ἐνεργείας τοῦ Συλλόγου

κατ' οὐδένα τρόπον νὰ παραβλεφθῇ, μολονότι συνιστᾷ τὸ ἐξωτερικὸν μόνον μέρος τοῦ ἔργου, ἀλλὰ τὸ ζήτημα συνίσταται κυρίως εἰς τὸ νὰ μορφωθῶσι διὰ τὸ δημοτικὸν πρῶσσικὸν σχολεῖον διδάσκαλοι καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ κατὰ τὸ αἶσθημα ἀληθεῖς χριστιανοὶ Πρώσοι, γνωρίζοντες ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς ὅλον τὸ ὕλικόν τῆς προκαταρκτικῆς δημοτικῆς ἀνατροφῆς καὶ κατανοοῦντες ἐντελῶς τὴν χριστιανικὴν καὶ ἐθνικὴν σημαντικότητα τοῦ προκαταρκτικοῦ σχολείου. Κατὰ ταύτην ἐπομένως τὴν διεύθυνσιν δέον νὰ μεταρρυθμισθῶσι καὶ ἀναπληρωθῶσιν αἱ παραδόσεις τῶν σημερινῶν ἡμῶν διδασκαλείων καὶ τροποποιηθῇ ὁ ἐσωτερικὸς χαρακτήρ πάσης τῆς ἐν αὐτοῖς διδασκαλίας. Κατ' αὐτὰς δὲ τὰς βάσεις καθ' ὅσον ἐτοιμάζονται ἄξιοι ὁδηγοὶ θέλουσιν ἀνοίγεσθαι καὶ ἄλλα νέα καταστήματα πρὸς ἐτοιμασίαν προκαταρκτικῶν πρῶσσικῶν σχολείων. » (Διατριβὴ τοῦ Ἑώσσου καθηγητοῦ κυρίου Βέσσελ, μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν ἡμετέραν ὑπὸ Ἑμ. Α.)

« Ο Κύριος Jules Simon, λέγων ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ

καὶ οὕτως ἐπιτύχῳσι τὸν σκοπὸν τῶν παραλαμβάνοντες ὡς συμμάχους καὶ τινὰς ἄλλους ἐκ φθόνου, ἐγωΐσμου καὶ ἄλλων αἰτιῶν μὴ ἀνεχομένους νὰ βλέπωσι τὴν πρόοδον τοῦ Συλλόγου.

« . . . Ἡ χώρα ἅπασα ἐβδελύχθη τὸ κατὰ τοῦ Συλλόγου πραξικόπημα, σῶσῳμον τὸ Σωματεῖον ἐν γενικῇ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Προέδρου συνεδριάσει κατεδίκασε τὰς ἐκνόμους καὶ βεβήλους πράξεις τῶν ἀνθρώπων τούτων, διέγραψεν ἀπὸ τῆς ὁλομελείας τοὺς πρωτοεργούς τοῦ πραξικοπήματος καὶ περιέβαλε τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν καὶ δι' ἀναφορὰς τῶν τε ἐν Σέρραις καὶ ἀπανταχοῦ τῆς Μακεδονίας μελῶν διὰ τῆς πλήρους αὐτοῦ ἐμπιστοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως. Ἡ ἀναφορὰ δὲ αὐτῇ, φέρουσα τὰς υπογραφὰς τῶν ἐννέα δεκάτων τοῦ ὅλου τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μελῶν, καὶ μόνη ἔρκει ν' ἀποδείξῃ ἂν ὁ Μακεδονικὸς Σύλλογος ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς συγκειμένης ὑπὸ τῶν ἀνω ρηθέντων προσώπων, ἢ ὑπὸ τῶν υπογραφάντων τὴν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ἐφημερίδι κταχωρισθεῖσαν διακήρυξιν. κ. τ. λ. »

« Η σχολή » ὅτι ὁ τὰ καλλίτερα σχολεῖα ἔχων λαὸς εἶνε ὁ πρῶτος λαός, ὅστις ἂν δὲν ἦνε πρῶτος σήμερον θὰ ἦνε ἄριον, προσέτις ὅτι, σχολεῖται εἶνε ὁ διδάσκαλος καὶ ὅτι ὑπαρχόντων καλῶν διδασκάλων οὐδὲν ἕτερον ὑπολείπεται ἡμῖν.

Ἄλλ' οἱ καταλλήλοι πρὸς τοιαύτην τοῦ λαοῦ μόρφωσιν διδάσκαλοι, οἷαν ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς Αllen τοῦ περιγράφει, δὲν μορφοῦνται ἐν ταῖς συνήθεσι σχολαίαις, ἀλλ' ἐν ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένοις ἰδρύμασιν, ἅτινα ἀπανταχοῦ τοῦ πολιτισμένου κόσμου ἀπεδείχθησαν ὡς τὰ, ὧν οὐκ ἄνευ, καὶ ἐν οἷς διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι προπαρασκευάζονται καὶ ἐθίζονται εἰς τὸ νὰ ἐκπληρῶσιν ἐπαξίως τὰ ὑψηλὰ αὐτῶν καθήκοντα καὶ ἐνθα, ὡς λέγει ὁ κ. Hiram ἐν τῷ περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν ταῖς Ἡνωμέναις ἐπαρχίαις τῆς Ἀμερικῆς συγγραμμάτι του, μετὰ ἀνωτέρως τινὸς παιδεύσεως ἀποκτῶσι καὶ τὴν ἑξίν τοῦ διδάσκειν ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολαίαις. Διότι ὡς ἄριστα παρατηρεῖ ὁ ἐν τῷ ἀνωτέρω συγγραμμάτι μνημονευόμενος κ. H. M. Kirk ἔφορος τῶν σχολείων τοῦ Κινκινάτου ἐν Ἀμερικῇ, ὁ τοσοῦτον συντελέσας εἰς τὴν σύστασιν διδασκαλείων ἐν τῇ εὐδαίμονι ἐκείνῃ χώρᾳ, « ὁ διδάσκαλος δὲν ὀφείλει μόνον νὰ ἐφαρμόζῃ τὰ παρ' ἄλλων ἐπινοηθέντα μέσα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος νὰ σκέπτηται καὶ νὰ ἔχῃ ἀκριβῆ γνώσιν τοῦ ἀντικειμένου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐργάζεται. » Ἄνευ διδασκαλείων καὶ καταλλήλων παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων οὐδέποτε θὰ μορφώσωμεν δημοδιδασκάλους ἐκπληρῶσοντας τὴν μεγάλην αὐτῶν ἀποστολὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐν τοῖς διδασκαλείοις, ὡς ἄριστα παρατηρεῖ ὁ κ. B. H. H. H., οἱ μαθηταὶ οὐ μόνον ἐθίζονται εἰς τὴν πράξιν πασῶν τῶν ἀρετῶν, ἀλλ' ἰδιαίτερος εἰς τὴν ἐξάσκησιν ἐκείνων, ὥς ἀπαιτεῖ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου, εἰς ὃ θὰ ἐπιδουῶσι.

Τὰ δὲ πρῶτα δημοτικά σχολεῖα, περὶ ὧν ἀπὸ τίνος ἤρξατο νὰ γίνηται λόγος παρ' ἡμῖν, διωργανωμένα κατὰ νέον ὅλως σύστημα, οἷον μετ' ἐπιτυχίας ἐφηρμόσθη εἰς ἄλλους

πολὺ ἡμῶν εὐτυχεστέρους λαούς, τότε μόνον δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ πρὸς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων, ὅταν οἱ ἐν αὐτοῖς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προσερχόμενοι ὡς πρῶτον καλῶς κατηρτισμένοι καὶ διὰ τοῦ κύκλου τῶν ἀπαιτούμενων γνώσεων ἐφωδιασμένοι ἐν τοῖς διδασκαλείοις.

ὑπὸ τοιούτων σκέψεων ὀδηγούμενος καὶ τὴν κατάστασιν τῆς παρ' ἡμῖν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπ' ὅψιν ἔχων ὁ ἡμέτερος Σύλλογος, ἀπ' ἀρχῆς τῆς ιδρύσεως αὐτοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τοῦ πρώτου αὐτοῦ κανονισμοῦ ἀνέγραψεν ὡς μέσον τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ τὴν μόρφωσιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δημοδιδασκάλων, καὶ πρὸς τριετίας ἔθετο τὰ θεμέλια καὶ τὸν πυρῆνα, οὕτως εἰπεῖν, διδασκαλείου τῶν ἀρρένων. Οὐτε τὰ ἀνάλογα ὕλικά μέσα, οὐτε τὸ προσωπικὸν πλήρες καὶ κατὰ πάντα καταλλήλον ἡδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πρὸς καταρτισμὸν πλήρους διδασκαλείου. Ἄλλ' ἔπρεπε πάντοτε νὰ γείνῃ ἀρχὴ τις.

Ἄς θέσωμεν, εἴπομεν, τὰ πρῶτα θεμέλια, καθ' ἑσὸν δ' ἀφορᾷ τοὺς πρὸς τελειοποίησιν αὐτοῦ ἀναγκαίους πόρους, οἱ ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας ἐνδιαφερόμενοι πεφωτισμένοι ὁμογενεῖς δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλίπωσιν. Ἄλλως τε ἂν ἐπὶ βεβαίων καὶ ἀσφαλῶν πόρων, οἱ οἱ ἐκ τῶν τόκων τῶν κεφαλαίων, ἡθέλομεν μόνον νὰ στηριχθῶμεν καὶ οὕτω νὰ ἐπιληφθῶμεν τοῦ ἔργου, τότε οὐδὲ Σύλλογον καθόλου, ὡς σήμερον οὗτος λειτουργεῖ, ἡδυνάμεθα νὰ ιδρύσωμεν. Οὕτως, εἴπομεν, τὸ ἔργον τοῦτο μικρὸν κατὰ μικρὸν δύναται νὰ προαχθῇ καὶ νὰ φθάσῃ διὰ τοῦ χρόνου εἰς βαθμὸν τινα τελειότητος. Ἡ πείρα, εἴπομεν, θὰ διδάξῃ ἡμᾶς εἰς τίνας σκοπέλους ἡδυνάμεθα νὰ προσκρούσωμεν, τίνας αἱ κυριώτεραι ἐλλείψεις, αἱ ἀμέσως χεζήζουσαι θεραπείας, τίνα τὰ λάθη, ἅπερ ὀφείλομεν νὰ διορθώσωμεν. Ἐσκέφθημεν ὅτι καὶ ἂν ἡθέλομεν ἀπατύχῃ κατ' ἀρχὰς εἰς πολλὰς τῶν προσδοκιῶν ἡμῶν, τὸ ἔργον δὲν ἤθελε μείνει πάντῃ ἄγονον. Εἰνέ τι πάντοτε τὸ ὑπάρχον, ὅπερ δύναται τις,

ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς πείρας, ν' ἀναπλάσῃ, νὰ μεταβάλλῃ, νὰ διορθώσῃ μέχρις οὗτου φέρῃ αὐτὸ εἰς τὴν κανονικὴν αὐτοῦ ὁδόν. Μὴ γενομένης ὅμως μηδὲ μιᾶς ἀρχῆς, τίνα ἐλπίδα ἔδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν; Ἐν τῇ προπερυσινῇ λογοδοσίᾳ λόγον ποιούμενος περὶ Συλλόγων ἐν γένει ἔλεγον ὅτι αὐτὸ ὑπάρχον, ὅσον ἀτελὲς καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι, εἶνε πάντοτε προτιμότερον τοῦ μὴ ὑπάρχοντος. Τὸ σήμερον πλημμελὲς, αὖριον δύναται νὰ διορθωθῇ. Τὸ σήμερον ἀτελὲς, αὖριον δύναται νὰ λάβῃ βαθμόν τινα τελειότητος. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη, τολμῶ εἰπεῖν, τὰ οὐχὶ καθ' ὁλοκληρίαν τοσοῦτον ἄγνὰ ἐν μέρει ἐνυπάρχοντα μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐλαττήρια καὶ σήμερον χρησιμοποιούμενα αὖριον δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν, ἢ καὶ ν' ἀντικατασταθῶσι δι' ἄλλων καθ' ὁλοκληρίαν ἄγνων. Ἐκ μόνης τῆς ἀνυπαρξίας δὲν δύναται τις νὰ ἐλπίσῃ τι ἀγαθόν.

Ταῦτα, νομίζω, δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος. Ἡ πεῖρα δὲ, καὶ πεῖρα πολλάκις πικρὰ, πολλὰ μᾶς ἐδίδαξε καὶ τὰ διδάγματα αὐτῆς δὲν θὰ μείνωσιν ἄγωνα.

Τὸ Διδασκαλεῖον τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τὴν νέαν αὐτοῦ διεύθυνσιν καὶ τὸ νέον προσωπικὸν τῶν διδασκόντων ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενον, ἐλπίζομεν δὲ διὰ τῆς γενναίας τῶν ὁμοεθνῶν συνδρομῆς ν' ἀναπτυχθῇ καὶ εἴτε αὐτοτελὲς, εἴτε ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς τῆς πόλεως, ὅπερ εὐχόμεθα, νὰ προαχθῇ καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν δυνατὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος.

Ἄν ὑποστηρίχωμεν διὰ τῶν χρημάτων καὶ τῶν φώτων τῶν δυναμένων νὰ μᾶς ὑποστηρίξωσι, θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ἐναρξάν ἐν τούτῳ ἔργῳ καὶ ἔχομεν πολλὰ διδόμενα ἐλπίδος ἐπιτυχίας. Ἄν ὅχι, μετὰ λύπης πικρᾶς θὰ ἴδωμεν τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἔργον διακοπτόμενον ἐν καιροῖς μάλιστα, καθ' οὓς πᾶσα τῶν τοιούτων ἀναβολὴ ἐπιφέρει ζημίαν εἰς τὸν ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλληνισμόν ἀνεπαρόρθωτον. Ἐργὸν ἐθνικὸν ἐπιθυμοῦμεν νὰ στηριχθῇ δι' ἐθνικῶν δυνάμεων.

Τὸ Διδασκαλεῖον περιλαμβάνει ἐν τῷ παρόντι δύο τάξεις, ἐν αἷς διδάσκονται καταλλήλως ὅσον ἔνεστι πρὸς τὸν σκοπὸν τοιούτου ἰδρύματος Ἱερὰ, Ἑλληνικὰ, Μαθηματικὰ, Ἱστορία, μαθηματικὴ καὶ πολιτικὴ Γεωγραφία, Φυσικὴ Ἱστορία, Ἑκκλησιαστικὴ μουσικὴ, καὶ ἡ Γερμανικὴ ἐκ τῶν λαλουμένων γλωσσῶν, ὑπὸ ἑξ διδασκάλων μετὰ τοῦ κ. διευθυντοῦ. Χάριτες ὀφείλονται εἰς τοὺς ἐλλογίμους διδασκάλους τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς, μέλη ἐνθερμα τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, οἵτινες διὰ μικρᾶς χρηματικῆς ἀμοιβῆς διδάσκουσι μετὰ ζήλου ἐν τῷ διδασκαλεῖῳ κατὰ τὰς διαθεσίμους αὐτοῖς ὥρας, ὡς καὶ εἰς τὸν κ. Χρ. Σαμαρτσίδην διδάσκοντα δωρεὰν ἐν αὐτῷ, καθὼς καὶ εἰς τὸν κ. διευθυντὴν τοῦ Διδασκαλείου τῶν ἀρρένων διδάσκοντα ἐπίσης δωρεὰν ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ τῶν θηλέων. Καὶ οὕτω διὰ μικρᾶς δαπάνης ἐγένετο ὅτι δὲν ἤθελεν ἴσως γείνη διὰ μεγάλης, ἣν δὲν ἔδυνάμεθα νὰ ὑποστῶμεν.

Μαθηταὶ εἰσι τὸν ἀριθμὸν 22, ὧν 16 ὑπότροφοι, 6 ἰδιοσυντήρητοι καὶ δύο ἱερωμένοι ὡς ἀκροαταί. Οἱ πόροι ἡμῶν δὲν ἐπέτρεπον ἐφέτος νὰ ἔχωμεν ἀριθμὸν μεγαλειότερον ὑποτρόφων. Ἰδιοσυντηρήτους δὲ δὲν ἔδυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν μὲ ἀνίσους δυνάμεις μαθητὰς, γινομένους οὕτω πρόσκομμα εἰς τοὺς ὑποτρόφους. Ἄλλως τε ὁ πολὺς ὁμίλος χρησιμεύει ἴσως πρὸς ἐπίδειξιν, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν τοιούτων ἰδρυμάτων. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑποτρόφων τέσσαρες ἄλλοι διδάσκονται ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου τῆς πόλεως καὶ ἕτερος ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ τάξει τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς.

Ἡ μόρφωσις καταλλήλων δημοδιδασκαλιστῶν καὶ Νηπιαγωγῶν, αἵτινες νὰ διασπαρῶσι καὶ εἰς τὰς ἀπορωτέρας τῶν κοινοτήτων, ἦν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, οὐ μόνον διὰ τὴν κοινὴν εἰς πάσας τὰς κοινωνίας ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν πολλῶν τῆς Μακεδονίας μερῶν θέσιν. Ἄλλ' ὁ χωρικός οὐ μόνον περιττὴν θεωρεῖ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ θήλεος φύλου, ἀλλ' ἐν ἡλικίᾳ τινὶ ἔχει ἀνάγκην ἀπόλυτον καὶ τῆς ἐργασίας

τῆς χειρὸς του' ἐπομένως οὐδόλως σκέπτεται ν' ἀπασχολήσῃ αὐτὸ ἐν τῷ σχολείῳ τῷ κατ' αὐτὸν τύπῳ τῆς ἀργίας. Ἀλλὰ μέχρι τῆς ἡλικίας 8 ἐτῶν δὲν ἔχει τοσαύτην αὐτοῦ ἀνάγκην. Ὡστε μέχρι τῆς ἡλικίας 8 καὶ 10 ἐτῶν εὐκολώτερον πείθεται ν' ἀφήσῃ αὐτὸ ἐν τῇ σχολῇ ἀντὶ νὰ περιφέρῃται ἐνθεν κακεῖσε. Ἐν τοιαύταις κοινότησι προκαταρκτικὰ σχολεῖται, ἐνθα νὰ φοιτῶσιν ἀναμῖξ μέχρι τῆς ἡλικίας 8 καὶ 10 ἐτῶν τὰ δύο φύλα, εἴνε λίαν ἀναγκαῖα, διότι καὶ ἡ γλῶσσα ἡ Ἑλληνικὴ, ἣν θλ. λαλῶσιν ἐν τοῖς σχολείοις, τοῖς περιπάτοις, τοῖς παιγνιδίοις καὶ μεταξύ των ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τοῖς ἑδοῖς θὰ καταστή μὲν μικρὸν κατὰ μικρὸν ἡ γλῶσσα τῆς οἰκογενείας καὶ τὸ ἥθος των θὰ μορφώσῃ καὶ γνώσεις ἱκανὰς καὶ ὠφελίμους θ' ἀποκτήσῃ καὶ εἰς ἕξεις ἑλληνοπρεπεῖς θὰ ἐθισθῶσι διὰ τῆς δεξιότητος τῶν δημοδιδασκαλιστῶν, αἵτινες καὶ ἐπὶ ὅλης τῆς κοινωνίας τοῦ δήμου θὰ δυνηθῶσιν νὰ ἐπιδράσωσιν, ὅταν ὡς καταλλήλως μεμορφωμένοι. Τοιαύτας δημοδιδασκαλίσσας καὶ τοιοῦτους δημοδιδασκάλους θ' ἀποκτήσωμεν, ὅταν μορφώσωμεν αὐτοὺς κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς σκέψεις ἡμῶν ἐξ ἐγγωρίου στοιχείου, εἰθισμένου εἰς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ τὸν βίον τοῦ τόπου, ὅταν διὰ τοῦ συστήματος τῶν ὑποτροφίῶν καὶ τῶν υποχρεώσεων, ἃς συνάπτουσι μὲ τὸν Σύλλογον, καταστήσωμεν αὐτοὺς εὐπορίστους καὶ εἰς τὰς ἀπορωτέρας κοινότητος καὶ φανατίσωμεν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοὺς εἰς τὴν ἱερὰτητα καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διαλυθισῶν τῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου τάξεων τοῦ παρθεναγωγείου τῆς πόλεως ἐν αἷς ἐδιδάσκοντο αἱ ἡμέτεραι ὑπότροφοι, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ συνδυασμοῦ, ὁ Σύλλογος ἠναγκάσθη νὰ υποβληθῇ εἰς ἐκτάκτους δαπάνας ἀναλαβὼν τὴν συντήρησιν τῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου τάξεων τοῦ Παρθεναγωγείου, ἐνθα νὰ μορφῶνται οὐ μόνον αἱ ὑπότροφοι ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ κοράσια τῆς πόλεως. 31 κοράσια, ὧν 10 ὑπότροφα τοῦ ἡμετέρου Συλ-

λόγου διηρημένα εἰς τρεῖς τάξεις ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Χρ. Σαμαρταίδου καὶ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἐπιβλέψιν τῆς κυρίας Καλλιόπης Μαράκη μεθ' ἧς συνοικοῦσιν αἱ ἐν τῷ Καταστήματι ἐνδαισιώμεναι ὑπότροφοι, διδάσκονται ὑπὸ τριῶν διδασκάλων καὶ τῆς κυρίας Καλλιόπης τὰ ἐξῆς μαθήματα. Ἑλληνικὰ, Μαθηματικὰ, Ἱερὰ, Γεωγραφίαν, Ἱστορίαν, φυσικὴν Ἱστορίαν, Παιδαγωγικὰ τινὰ καὶ Χειροτεχνήματα. Εἰς τὰς δημοσίας ἐξετάσεις αἵτινες ἐγένοντο τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν οἱ εἰδήμονες μετὰ χαρᾶς εἶδον καὶ ἐξετίμησαν τοὺς πρωτοφανεῖς δι' ἡμᾶς καρπούς τοιαύτης σχολῆς καὶ ἀπένειμαν δικαίους ἐπαίνους τῷ διευθυντῇ αὐτῆς κ. Χρ. Σαμαρταίδῃ.

ΣΥΝΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ.— Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ 1872 ἔγραφον τὰ ἐξῆς:

« Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε λυσιτελέστατον πρὸς τακτοποίησιν καὶ πραγματικὴν καρποφορίαν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ συνέρχωνται, προσκαλούμενοι ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, ἅπαντες οἱ τῶν πέριξ μερῶν διδάσκαλοι ἐνταῦθα ἐν ὀρισμένῳ χρόνῳ, ὅπως μετὰ τῶν ἐνταῦθα διδασκάλων, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπιστάσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ Διδασκαλείου ἀνταλλάσσῃ τὰς ιδέας των, ἀνακρινῶσι τὰς παρατηρήσεις των, συζητῶσι διάφορα τῆς διδασκαλίας ζητήματα, βλέπωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τῆς διδασκαλίας μεθόδων ἐν τοῖς σχολείοις τῆς πόλεως καὶ καθοδηγῶνται πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, γινομένης οὕτως ἐτι μᾶλλον γνωστῆς καὶ τῆς σχετικῆς ἐκάστου αὐτῶν ἰκανότητος. » Τὸ μέτρον τοῦτο ἐφηρμόσθη ἀμέσως τὰ ἀκόλουθα ἔτη. Δύο Σύνοδοι διδασκάλων ἐγένοντο, ἡ μὲν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1873, ἡ δὲ τὸν Μάρτιον τοῦ 1874. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συνήλθον 64 διδάσκαλοι, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ 50. Ἀτυχῶς ἀπὸ τῆς δευτέρας ταύτης Συνόδου ἤρξαντο ν' ἀναφαίνωνται τὸ δεύτερον καὶ πῶς ἐπιδεικτικώτερον τὰ προανακρούσματα τῶν βυρσοδομουμένων ἐπιβούλων

κατὰ τοῦ Συλλόγου σχεδίων, πρὸς ἃ ἤθελον νὰ μετατρέψωσιν ἐπιτηδείως ὡς ὄργανον καὶ τὸ ἐπιωφελέστατον τοῦτο μέτρον. Ἐνταῦθα δὲ κρίνω οὐχὶ περιττὸν νὰ παρατηρήσω ὅτι ἂν ἐν ταῖς Ἰνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἔνθα ἦτε κατωτέρα, ἢ μέση καὶ ἢ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις, δι' ἣν δαπανῶνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τῶν κοινοτήτων καὶ τῶν ἰδιωτῶν ποσὰ ὑπέρογκα, ὅσα εἰς οὐδὲν ἕτερον μέρος τῶν πλέον ἀνεπτυγμένων καὶ πλουσιῶν ἐπικρατειῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου, εἶνε τοσοῦτον ἐξηπλωμένη καὶ ἀνεπτυγμένη, ἂν, λέγω, ἐκεῖ αἱ σὺνδοι αὐτῶν τῶν διδασκάλων, ἐν αἷς λαμβάνουσι μέρος, οὐ μόνον οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ εἰδικοί ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ πᾶς πεφωτισμένος πολίτης, ἀνεγνωρίσθησαν ἀνεπαρκεῖς ἄνευ εἰδικῶν ἰδρυμάτων πρὸς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων, παρ' ἡμῖν δύνανται ἴσως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πάντῃ ἀκόμη ἄκαιροι. Διότι, ὡς ὀρθώτατα παρατηρεῖ ὁ κ. Hon-Kok, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς συνόδους τῶν διδασκάλων, τὰ καλλίτερα διδασκαλίας συστήματα, αἱ εὐφυέστεραι μέθοδοι, τὰ τελειότερα προγράμματα, ὅσον ὥρατα καὶ ἂν ἤθελον εἰσθαι κατὰ θεωρίαν, ὅσον ἀκριβῆ ὑπὸ φιλοσοφικῆν ἐποψίν οὐδὲν ἀποτέλεσμα παράγουσιν ἂν τὸ κράτος δὲν ἔχει δημοδιδασκάλους νοήμονας καὶ ἱκανοὺς νὰ τὰ ἐφαρμόσωσι. Τοιοῦτοι δὲ θὰ παρασκευασθῶσιν ἐν τοῖς διδασκαλείοις, αἵτινα καὶ τὰ καλὰ δημοτικὰ σχολεῖα θὰ μορφώσωσι καὶ τὰς συνόδους τῶν διδασκάλων γονίμους εἰς σπουδαῖα ἀποτελέσματα θὰ καταστήσωσι.

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ. — Ἄν ἐν τῇ ἐσπερίῃ Εὐρώπῃ, ἔνθα ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἐπεξετάθη εἰς τοσοῦτον εὐρὺν κύκλον παρὰ τῷ λαῷ, ἐγένετο τοσοῦτον ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς τῶν ἐφήβων παιδείας, ὥστε νὰ διοργανωθῶσι τακτικαὶ σχολαὶ ἐφήβων, πόσον ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶνε ἐπαισθητὴ παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε ἀνάγκη ἡμεῖς νὰ τὸ δεῖξωμεν. Οἱ τοσοῦτοι παρ' ἡμῖν ἀγράμματοι ἐφηβοί, ἐν τῇ ἀγροτικῇ μάλιστα τάξει, ἐν ταῖς τοιαύταις σχολαῖς δύνανται νὰ διδαχθῶσι τὴν ἀνάγνωσιν,

τὴν γραφὴν καὶ τὴν στοιχειώδη ἀριθμητικὴν καὶ ν' ἀποκτήσωσι γνώσεις τινὰς τῆς ἱστορίας, τῆς γεωγραφίας, τῆς θρησκείας τῶν καὶ τινὰς ὠφελίμους εἰς τὸν πρακτικὸν βίον τῶν. Οὕτω δὲ οὐ μόνον ἀπὸ τῆς ἀρχίας καὶ τῶν αὐτῇ παρομαρτουσῶν παρεκτροπῶν ν' ἀπομακρυνθῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν διάνοιάν τῶν ν' ἀναπτύξωσι καὶ τὸ ἥθός τῶν νὰ μορφώσωσι καὶ τὰ γράμματα νὰ ἐκτιμήσωσιν, ὥστε νὰ μὴ κωλύωσι τὰ τέκνα τῶν ἀπὸ τοῦ νὰ φοιτῶσι τακτικῶς ἐν τοῖς σχολείοις, ὅπερ τοσοῦτον ἄγονον καθιστᾷ ἐν πολλοῖς δήμοις τὴν ὑπαρξιν καὶ αὐτῶν τῶν ὑπὸ ἱκανῶν διδασκάλων διευθυνομένων σχολείων.

Ἐν Πρωσσίᾳ πανταχοῦ σχεδὸν ἐν τε τοῖς χωρίοις καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἔνθα ὑπάρχουσι προκαταρκτικὰ σχολεῖα καὶ βιομηχανικὰ, διδάσκονται τακτικῶς ἐσπερινὰ καὶ κυριακὰ μαθήματα εἰς τοὺς ἐνηλίκους. Ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ εἶνε ὄντως θαυμασία ἡ διοργάνωσις τῶν τοιούτων σχολείων, αἱ διαστάσεις, ἃς ταῦτα ἔλαβον καὶ ἡ λαμπρὰ ἐπιτυχία, μεθ' ἧς διδασκεται σύνολον τακτικῆς σειρᾶς μαθημάτων διὰ μνηστῆρας θέσεων παντὸς ἔιδους ἐπὶ διδασκτοῖς, ἐν οἷς γίνονται τακτικαὶ ἐξετάσεις καὶ χορηγῶνται διπλώματα τοῖς φοιτῶσιν, ὅπερ κατάρθρωσε πρό τινων ἐτῶν τὸ ἐν Λονδίῳ Collège du roi. (ὄρ. De l'enseignement supérieur en Angleterre et en Ecosse Rapport par M. M. Y. Demogeot et H. Montucci.)

Καὶ ὅμως ἡ εἰσαγωγή τοῦ τοσοῦτον προφανῶς ὠφελίμου τούτου μέτρου, τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει; κατεπολεμήθη ἀπηνῶς ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ. Ὁ πόλεμος οὗτος πιθανὸν δὲ καὶ ἡ ἀτέλεια τῶν μέσων, ἡ ἀπειρία ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ λάθη ἴσως τινὰ ἀναπόφευκτα εἰς πάντα νεωτερισμὸν, παρ' ὀλίγον νὰ ἐπενέγκωσι τὸ ναυάγιον τοῦ ἔργου, διότι εἰκοσάκις ἐπανελήφθη τὸ πείραμα καὶ εἰκοσάκις ἐγκατελείφθη, καθ' ἃ λέγει ὁ τοῦ διδασκαλείου τῶν Βερσαλλίων διευθυντῆς κ. Μαριόττης. Ἡ ἀλήθεια ὅμως καὶ τὸ ἀγαθὸν

ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσε καὶ τὸ ἔτος 1868 κατὰ στατιστικὴν
τινα εὐρισκομένην ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς παιδείας ἐν Γαλλίᾳ
εἰς 33,638 τοιαῦτας σειρὰς μαθημάτων (cours) ἐφοίτων
694 749 ἔφηται, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1837 εἰς 1756 ἐφοίτων μό-
νον 36,900.

Ἦτοίην ἴσως ὑποθεσῇ τις ὅτι ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν ἐφήθων φοιτῶντων μαθητῶν εἶνε ἀνά-
λογος τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τοῖς δημοτικῶς
σχολαίσις φοιτῶντων παιδῶν καὶ τὸ ἀνάπαλιν. Τοῦτο δὲν
εἶνε ἀληθές· ἐξ ἐναντίας παρετηρήθη ὅτι ὅσον εὐρύνεται καὶ
τελειοποιεῖται ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις τόσον αὐξάνει ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν ἐφήθων μαθητῶν. Τοῦτο δὲ εἶνε εὐνόητον, διότι ἐ-
λαττοῦται μὲν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγραμμάτων, αὐξάνει ὅμως ὁ
ἀριθμὸς τῶν αἰσθανομένων τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀναλῶσι τὰ
ἐγκαταλειφθέντα γράμματα, νὰ λῶσι βαθμὸν τινα τελειο-
ποιήσεως καὶ ν' ἀποκτήσωσι γνώσεις τινὰς ὠφελίμους, ἅς δὲν
ἠδυνήθησαν ν' ἀποκτήσωσιν ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῶν ἡλικίᾳ.
Προσέτι δὲ ὅσον γεγευσμένος γραμμάτων ὑπάρχει τις τόσον
ἐπαγωγότερα καθίστανται εἰς αὐτὸν τὰ τοιοῦτου εἶδους
μαθήματα. Καὶ ἂν δὲ διὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσίσεως ὑπο-
χρεωτικῆς καταστάσεως δι' ὅλους τοὺς παῖδας, δὲν ἤθελεν
ὑπάρχει οὐδὲ εἰς ἀγράμματος, πάλιν τὰ τοιαῦτα σχολεῖα θὰ
χρησιμεύωσιν εἰς πρόσκτησιν μαθήσεως τῶν ἀνωτέρων τη-
μάτων πλήρους καὶ καλῶς κατηρητισμένης δημοτικῆς σχολῆς,
ὡς καὶ ἄλλων βιωφελῶν γνώσεων.

Παρ' ἡμῖν τὰ μαθήματα ταῦτα πόσον εἰσὶν ἀναγκαῖα ἐνε-
κα τῶν μεγάλων ἐν τῷ λαῷ κενῶν, ἅτινα ὑπάρχουσι διὰ τὴν
μὴ ἐν τοῖς σχολαίσις φοίτησιν πλείστων παιδῶν, ἢ τὴν παρά-
καιρον αὐτῶν ἀποροίτησιν οὐδεὶς νομίζω, ὁ ἀμφιβέβλων. Διὰ
τοῦτο χάρις εἰς τὸν πρῶτον γενικὸν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου
γραμματέα κ. Κ. Χόνδρον, ἐγένετο παρ' ἡμῖν ἡ πρώτη τῆς εἰ-
σαγωγῆς τοῦ μέτρου τούτου ἀπόπειρα ἐν Σφηλινῷ. Ἡ φιλο-

μάθεια τῶν κατοίκων καὶ ἡ εἰρηνικὴ πρὸς ἀλλήλους συμβίωσις,
ὁ ζῆλος τοῦ διδασκάλου καὶ τῶν προκρίτων, εἰς τῶν ὑποίων
ἀνεδέχθη νὰ βοηθήσῃ τὸν διδάσκαλον διδάσκων ἐν μάθημα,
κατῶρθωσιν ὥστε τὰ μαθήματα πέρυσιν νὰ ἐξακολουθήσωσιν
ἐκεῖ τακτικῶς κατὰ τοὺς μῆνας καθ' οὓς δὲν ἔχουσι πολλὰς ἀ-
σχολίας εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν οἱ χωρικοί. Καὶ ἦτο τῇ ἀληθείᾳ
συγκινητικὸν νὰ βλέπῃ τις χωρικούς, οὐ μόνον νέους, ἀλλὰ
καὶ πολὺ ἡλικιωμένους, νὰ προσέρχωνται τακτικῶς πᾶσαν
ἐσπέραν καὶ μετὰ ζήλου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς σχολῆς ὅπως μά-
θωσι γράμματα· πολλοὺς δὲ τὴν ἡμέραν μὲ τὸ ἀλφαριθμητικὸν
ἐν τῷ κόλπῳ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν, ὅπως ἐν
καιρῷ τῆς ἀναπαύσεως μελετῶσι τὸ μάθημά των.

Τὸ παραδειγμα τοῦ Σφηλινοῦ εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ ἡλεκτριζῇ
καὶ ἄλλας κοινότητας ὡς καὶ τοὺς φιλοτίμους διδασκάλους
αὐτῶν καὶ ἐπεχειρίσθημεν νὰ ὑποβάλωμεν, νὰ ἐνισχύσωμεν
τὸ εὐγενές τοῦτο αἶσθημα καὶ συστηματοποιήσωμεν τὸ ἔρ-
γον. Ἀλλ' ἀφῆκαν ἡμᾶς ἡσύχους τὰ σκάνδαλα καὶ αἱ ἀντι-
δράσεις, ὅπως ἐπιδιώξωμεν τὴν πραγματοποίησιν τούτου, ὡς
καὶ τόσων ἄλλων πρακτικῶν καὶ ὠφελίμων μέτρων, ἅπερ
ἀπεφασίσαμεν, καὶ ὧν ἡ ἀποφῆς τοσοῦτον γοητεύει τὸν ἄν-
θρωπον;

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ — Ἐκτός τῶν ἀδελφικῶν
σχέσεων μετὰ τοῦ ἐν Κων)πόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλ-
λόγου, τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διαδόσιν τῶν Ἑλληνικ. Γραμμα-
των, τῆς ἐν Κων)πόλει Μακεδ. Ἀδελφότητος, τοῦ ἐν Θεσσα-
λονίκῃ Φιλεκπ. Συλλόγου, τοῦ ἐν Κων)πόλει Ἡπειρωτικοῦ,
τοῦ ἐν Ἀθήναις Παρνασσικοῦ, τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει Ἑλ-
ληνικοῦ Συλλόγου τῶν Φιλομούσων, τοῦ ἐν Γενιτσαῖς Φιλο-
προδευτικοῦ ἢ Πέλλα, τοῦ ἐν Βωδενεῖς Φιλεκπαίδ., τῆς ἐν
Γαλατσίᾳ Φιλεκπαίδ. Ἀδελφότητος τῆς Χαλκιδικῆς Χερ-
σονήσου, τοῦ ἐν Σμύρνῃ Συλλόγου Ὁμήρου, τοῦ ἐν Κασταρίᾳ
Φιλεκπαιδευτικοῦ, ἐκτός, λέγω, τῶν ἀνωτέρω Συλλόγων συμ-

δέσμευεν ἀδελφικὰς σχέσεις μετὰ ταῦτα καὶ μετὰ τῶν ἐξῆς τοῦ ἐν Κωνσταντινῇ, Ὁρθόδοξου, τοῦ Θεσσαλικοῦ καὶ τῆς Φιλομούσου Ἑταιρείας τῆς Παλαιᾶς, τοῦ ἐν Ἀθήναις Βύρωνος, τοῦ ἐν Ῥαϊδεστῇ Ὁρθόδοξου Φιλεκπαιδευτικοῦ, τοῦ ἐν Βερολίῳ Φιλεκπαιδευτικοῦ, τῆς ἐν Δράμῃ Φιλοπροόδου ἀδελφότητος, τῆς ἐν Νευροκόπῳ, τῆς ἐν Ὁρίῳ, καὶ ἄλλων τινῶν.

Πρὸ τινῶν δὲ ἡμερῶν ἀνήγγειλεν ἡμῖν τὴν σύστασιν τῆς καὶ ἡ ἐν Ἀθηναῖς Συντηρητικῆς ἀδελφότητος «Ἡ Ἀμφίπαις» εἰς ἣν εὐχόμεθα τὰ βέλτιστα.

Ἐνταῦθα δὲ δύναμαι νὰ μὴ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν ὅτε τὸν Μάϊον τοῦ 1873 ἔγραφον.

«Ἀνάγκη καὶ ἀνάγκη μεγάλη τῆς συνεννοήσεως πάντων τῶν ἐν Ἀνατολῇ συλλόγων, τοῦ γενικοῦ διακανονισμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς διαρρυθμίσεως ὅπως μὴ καταστῶσιν αἱ ἰδρύσεις αὐτῶν καὶ ἐνεργεῖαι ὀλιγόκαρποι ἢ οὐχὶ πάντῃ ἄκαρποι. Δέκατον καὶ εὐκατὸν εἶνε νὰ λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην ὁ ἐν Κωνσταντινῇ Ἑλλήνων Φιλολογ. Σύλλογος, ὁ πατριάρχης καὶ τὸ σέμνωμα τοῦτο τῶν ἐν Ἀνατολῇ Συλλόγων. Ὑπὸ δὲ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ νὰ συνέλθωσιν ἐν Κωνσταντινῇ ἀντιπρόσωποι τῶν σπουδαιοτέρων τῆς Ἀνατολῆς φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων ὡς καὶ ἄλλοι πεφωτισμένοι καὶ ἀρμόδιοι εἰς τὰ τοιαῦτα ἄνδρες, οἵτινες προσκληθέντες ἐν ὁρισμένῳ καὶ καταλλήλῳ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Συλλόγου νὰ συνδιασκεφθῶσι καὶ ἀποφασίσωσι περὶ κοινοῦ τίνος σχεδίου ἐνεργείας εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ ἀφορῶντος. Καὶ οἱ ἐπαρχιακοὶ δὲ σύλλογοι εἶνε ἀνάγκη νὰ συνέρχωνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δι' ἀντιπροσώπων τῶν, ὅπως κανονίζωσι τὰς ἐνεργείας τῶν ἀπ' οὗ ἅπαντες ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κύριον σκοπὸν ἔχουσι, τὴν βελτίωσιν καὶ διὰδοσιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσιν. Καλὸν ἐπίσης νομίζω καὶ ἐν ἄλλαις μὲν ἐπαρχίαις, ἰδίως δὲ ἐν Μακεδονίᾳ ἔνθα ἱκανοὶ μετὰ τὸν ἡμέτερον ἰδρύθησαν φιλεκπαιδευτικοὶ Σύλλογοι καὶ Ἀδελφότητες, νὰ συντηρήσωσιν ἀπὸ κοινοῦ, ἔνθα ἤθελε κριθῇ καταλληλότερον

καὶ συμφερώτερον, ἐν τοῦλάχιστον ἐν τῷ παρόντι πλήρες ὅσον ἔνεστι καὶ τέλειον διδασκαλεῖον τῶν ἀρρένων καὶ ἐν τῶν θηλέων, ἔνθα νὰ προπαρασκευάζωνται καταλλήλως οἱ μέλλοντες δημοδιδασκαλοὶ καὶ αἱ μέλλουσαι δημοδιδασκάλισσαι καὶ νηπιαγωγοὶ καὶ ἔνθα νὰ πέμπωσιν οἱ σύλλογοι καὶ αἱ κοινότητες τοὺς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁρισμένους ὑποτρόφους τῶν. Ἀλλὰ τοῦτο ἐν τῷ παρόντι τοῦλάχιστον φαίνεται λίαν δύσκολον. Εἴθε μόνον γεννησιώδωρὸς τις ὁμογενὴς, ἢ μόνος ἢ μετ' ἄλλων, νὰ λάβῃ τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν τοῦ νὰ προικίσῃ τὴν Μακεδονίαν διὰ τοιοῦτου ἰδρύματος, οὔτινος ἀρχὴ τις ἐγένετο, ὡς ἐπροίκισαν τὴν Ἑπείρον καὶ Ὁράκην οἱ Χρηστάκαὶ καὶ οἱ Ζαρίφαι.

«Ἀνάγκη νὰ προπαρασκευάσωμεν διευθυντὰς διδασκαλείων, ἅτινα εὐτυχῶς ἤρξαντο εἰσαγόμενα καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ διευθυντὰς Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ Γυμνασίων, ὧν ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶνε ἐπαρκής, οὔτινες δὲν ἀρκεῖ νὰ ὦσι μόνον δεινοὶ φιλόλογοι καὶ βαθεῖς γραμματικοί, ἀλλὰ καὶ διδασκαλοὶ παιδαγωγικοὶ καὶ μεθοδικοί, ἐπιτηδεῖοι νὰ εἰσαγάγῃσι τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο ἐν τῷ συνόλῳ τῆς σχολῆς, ὅπερ νὰ παρήγῃ ἐξ αὐτῆς οὐχὶ ἐπιπολαίους, ἡμιμαθεῖς ἢ σχολαστικούς μαθητὰς, ἀλλ' ἀληθῶς λογίους, χρηστοὺς καὶ ἐναρέτους πολίτας, καλοὺς χριστιανούς καὶ θερμούς καὶ πεφωτισμένους πατριώτας. Ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν διὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὰ γυμνάσια τῶν ἐπαρχιῶν ἱκανοὺς διδασκάλους δι' ὅλα τὰ εἶδη τῶν μαθημάτων, ὧν πολλὰ τὴν σήμερον δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διδασκῶσι μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης κερποφορίας διὰ τὴν σπάνιν τοιούτων διδασκάλων, οἷα εἰσι τὰ μαθήματα τῆς φυσικῆς, τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῆς ἰχθυογραφίας, τῆς γεωμετρίας, τῆς γυμναστικῆς καὶ τὰ τοιαῦτα. Οἱ πλούσιοι τῶν φιλογενῶν, αἱ κοινότητες καὶ οἱ σύλλογοι, δαπανῶντες ποσὸν τι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ δαπανήσωσι τὸ χρημὲν τῶν σκοπιμώτερον. Ἀνάγκη προσέτι ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐκ καταλλήλων λο-

γίων ἀνδρῶν καὶ πεπειραμένων διδασκάλων καὶ καθηγητῶν ἀπαρτιζομένη νὰ ἐπερίελθῃ καὶ ἐξετάσῃ ἐμβριθῶς καὶ ἐπαρκῶς τὰ ἐν τῇ πεφωτισμένῃ Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα, διδασκαλεῖα καὶ λοιπὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ ἐκθέσῃ πρὸς τὸ ἔθνος τὰς παρατηρήσεις τῆς καὶ τὴν ἀπόρροιαν τῶν σκέψεών τῆς. Ἰδοὺ τὰ ἀληθῆ θεμέλια τοῦ μέλλοντος μεγαλείου τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτο σχετικῆς εὐδαιμονίας τοῦ λαοῦ. Περιστὸν νομίζω νὰ προσθέσω τὴν ἀνάγκην ἐκδόσεως παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν τινος φύλλου. πρὸς Θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης παρεκαλέσαμεν τὸν κ. Χρ. Σαμαρτσίδην νὰ μεταφράσῃ τὴν ἀξιόλογον τρίτομον θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν παιδαγωγίαν καὶ μεθοδολογίαν τοῦ κ. Braun. Τὸ ἔργον, χάρις εἰς τὸν ἀκμάζον ζῆλον τοῦ κ. Σαμαρτσίδου, εἶνε ἤδη τὸ πλεῖστον ἐτοιμον· εἴθε δὲ γενναῖω-δωρὸς τις φιλογενὴς νὰ καταβάλῃ τὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὠφελιμωτάτου τούτου βιβλίου, μὴ εὐποροῦντος ἀτυχῶς τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου νὰ καταβάλῃ αὐτήν. Ἐτοιμάζομεν δὲ τὴν μετέφρασιν καὶ ἐπιτόμου τινὸς γενικῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγίας. Εἴθε οἱ ἡμέτεροι λόγοι, οἱ ἰδίως ἐνασχοληθέν-τες εἰς τὰ παιδαγωγικὰ, νὰ λάβωσι τὴν πρωτοβουλίαν τῆς δημοσιεύσεως καταλλήλου δι' ἡμᾶς παιδαγωγικοῦ περιοδικοῦ. Οἱ ἐν Ἀνατολῇ φιλεκπαιδευτικοὶ σύλλογοι καὶ ἀδελφότητες ἔχουσιν ἄμεινον συμφέρον νὰ ἐνεργήσωσι καὶ ὑποστηρίξωσι τὸ ἔργον τοῦτο.

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐξελέγησαν
παμφηρεῖ τὰ ἑξῆς.

— Ὁ Κύριος Ἐ. Κυριακόπουλος.

— Ἀναστ. Βυζάντιος.

— Δ. Θερειανός.

— Ὁδ. Ἰάλεμος.

— Στ. Βουτυράς.

— Δημ. Παππαθανασίου.

— Κλεάνθης Παππαζόγλης.

— Κ. Πισθωνίδης,

ἀντιπροσωπεύοντες τὰς Ἑφημερίδας Φάρον τοῦ Βοσπό-
ρου, Ἡμέραν, Κλειώ, Θράκη, Νεολόγον,
Μέλλον, Συλλόγους, Τύπον.

Ἐν Ἀθήναις, ὁ καθηγητὴς καὶ γραμματεὺς τοῦ πρὸς διαδ.
τῶν ἑλλήν. Γραμμάτων Συλλόγου κ. Ι. Πανταζίδης.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἱ φιλογενεῖς κύριοι Γ. Ζαρίφης,
Στ. Σκουλούδης, Κ. Καλλιζίδης, Β. Σουβατζόγλου, Λεων.
Χρυσοβελόνης.

Τὴν στήλην τῶν ἐν Κων)πόλει ἐπιτίμων μελῶν τοῦ ἡμε-
τέρου Συλλόγου κοσμοῦσι καὶ τὰ προσφιλῆ ὀνόματα τῶν πρό-
τερον ἐκλεχθέντων Κ. Κ. Χρηστάκη Ἐφένδῃ Ζωγράφου, Ἡρ.
Βασιάδου καὶ Κ. Καραπάνου.

Ἐπιτίμος δὲ πρόεδρος ἐξελέχθη ὁ κύριος Ν. Γεννάδης, πολλὰς
παρσχὼν ἐκδουλεύσεις κατὰ τὴν ἐνταῦθα διαμονὴν του εἰς
τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, ἂν περιπαθῶς ἡγάπησας, δεόντως ἐκτι-
μήσας αὐτόν.

Εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ γενναίαν καρδίαν τοῦ κ. Ε. Κυριακα-
πούλου, τσαρῶν μοχλῆσαντος καὶ τσαῦτα ἐνεργήσαντος
ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρω καὶ ἄλλους
ἐν Κων)πόλει ὁμογενεῖς μέγα ὀφείλει ἡ Μακεδονία καὶ ὁ ὑπὲρ
αὐτῆς ὑπερμαχῶν Μακεδ. Φιλεκπαίδ. Σύλλογος καὶ εἰς τοὺς
ἐν Κων)πόλει ὁμογενεῖς στηρίζει καὶ διὰ τὸ μέλλον τὰς με-
γαλητέρας τῶν ἐλπίδων του. Τοὺς ἀνδρας τούτους πύτχῃ
νὰ γνωρίσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ὅτε πέρυσι μετέβην διὰ συμ-
φέροντα τοῦ Συλλόγου εἰς Κωνστ)πόλιν, θαυμάσας τὴν μεγά-
λην αὐτῶν καρδίαν καὶ τὸν ἀπειρον πατριωτισμὸν. Λυποῦμαι
διότι τότε δὲν νύτῃχσα νὰ γνωρίσω, κατὰ τὴν σύντομον ἐκεῖ
διὰτρίβῃν μου, καὶ τοὺς ἄλλους ὁμοίαν τὴν εὐγένειαν τῆς ψυ-
χῆς καὶ τὸν πατριωτισμὸν ἔχοντας ὁμογενεῖς, ὧν αἱ πρὸς τὸν
ἡμέτερον Σύλλογον συμπάθειαι εἰσι πολὺτιμοι. Ἐκφράζω καὶ

δημοσίᾳ ἐνταῦθα τὴν ἀτομικὴν εὐγνωμοσύνην ἐμοῦ πρὸς τὰς εὐγενεῖς ταύτας καρδίας διὰ τὴν πρὸς με ἐπιδαψιλευθεῖσαν φιλοφροσύνην των καὶ τὴν ἀπὸ μέρους ὁλοκλήρου τοῦ Σωματείου διὰ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ συμπαθείας καὶ ἐνεργείας των. Ἐνταῦθα θεωρῶ καθῆκον νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας ἐμοῦ τε καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Σωματείου καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ φιλοπᾶτριδας καὶ περρωτισμένους φίλους, τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς συμπαθειῶν τῶν ὁποίων τσαῦτα δείγματα ἔλαβον κατὰ τὴν περυσινὴν ἐκεῖ διατριβὴν μου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ. — Γενικαὶ συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου ἐγένοντο 17 τῆς δε ἐπιτροπῆς 99 ἐν αἷς συνεζητήθησαν καὶ ἐλύθησαν διάφορα ζητήματα ἀφορῶντα τὸν σκοπὸν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Συλλόγου.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ. — Ἡ κίνησις τοῦ γραφείου ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα, ἕνεκα τῆς ἐκτεταμένης ἀλληλογραφίας καὶ τῆς ἄλλης γραφικῆς ἐργασίας, μεγάλη καὶ πολύμοχος. Χάρτες ἀρεῖονται εἰς τοὺς ἀόκνους γραμματεῖς τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου τὸν κ. Κ. Χόνδρον, τὸν κ. Ν. Ἰωαννίδην καὶ τὸν κ. Ι. Δέλλιον. 451 ἔγγραφα εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος καὶ 874 ἐξήχθησαν, ἐξ ὧν 325 ἐγκύκλιοι πρὸς τοὺς διδασκάλους καὶ κοινότητας διὰ τὰς δύο συνάδους τῶν διδασκάλων. 400 ἔγγραφα εἰσῆχθησαν καὶ 530 ἐξήχθησαν κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. — Κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος εἰσπράχθησαν ἐκ τακτικῶν ἐτησίων συνδρομῶν, ἐξ ἐκτάκτων, ἐκ τόκων, ἐνοικίων καὶ διδασκτρων λιβ. 'Οθ. 999.65.47.

Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς ἐπικουρίας σχολείων, εἰς συντήρησιν τοῦ διδασκαλείου τῶν ἀρρένων, εἰς ὑποτροφίας ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τοῦ Συλλόγου λιβ. 'Οθ. 874.77.76.

Ὡστε ἔμεινε περίσσευμα 124.87.74, προστεθὲν εἰς τὰ κεφάλαια τοῦ Ε'. ἔτους, ἅπερ

οὕτως πύξηθησαν εἰς λιβ. 'Οθ. 1280.24.77.

Κατὰ δὲ τὸ λῆγον σήμερον πέμπτον ἔτος εἰσπράχθησαν ἐκ τακτικῶν συνδρομῶν, ὁμοίων ἐτησίων τῶν ἐν Κωνστ/πόλει καὶ ἄλλων ὁμογενῶν, τοῦ ἐν Κων/πόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων Συλλόγου, ἔτι δὲ ἐκ τόκων, ἐνοικίων καὶ διδασκτρων λιβ. 'Οθ. 986.77.49.

Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς ἐπικουρίας σχολείων τῆς Μακεδονίας, εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ διδασκαλείου τῶν ἀρρένων καὶ τοῦ νεοσυστάτου τῶν θηλέων, εἰς ὑποτροφίας ἀρρένων καὶ θηλέων, εἰς ἀγορὰν βιβλίων καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τοῦ Συλλόγου, ὡς ἐν τοῖς ἐπισυνημμένοις πίναξι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Γαμίου φκίνεται, λιβ. 'Οθ. 1066.50.43. Ὡστε ὑπάρχει ἔλλειμμα λιβ. 'Οθ. 79.72.94.

Καίτοι δὲ πύξησαν αἱ τοῦ λήξαντος ἔτους δαπάναι, δι' ἃς ἐχορηγήθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Σωματείου πίστωσις 70 λιβ., πάλιν οὐ μόνον ἔλλειμμα δὲν ἦθελεν ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ περίσσευμα ἠθέλομεν ἔχει, ἂν ἐμβάζοντο ἡμῖν καὶ αἱ ἕτεραι 100 λιβ. ἃς ὁ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων Σύλλογος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμβάσῃ ἡμῖν καὶ αἵτινες ἔδαπανήθησαν ὡς ληφθεῖσαι ὑπ' ὅψιν εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ 200 λίραι ὑπεσχεθεῖσαι ἡμῖν ἐκ Γερμανίας καὶ δαπανηθεῖσαι, ὡς ἐπίσης ληφθεῖσαι ὑπ' ὅψιν εἰς τὸν περυσινὸν προϋπολογισμόν, δὲν μὲν ἐστάλησαν.

Αὗται εἰσι, κύριοι, ἐν γένει αἱ κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου.

Ἡ συναίσθησις τῶν ἀναγκῶν τῆς Πατρίδος, ἡ συναίσθησις τοῦ πρὸς ταύτην καθήκοντος, ἡ ἐπιθυμία τῆς θεραπείας τῶν πληγῶν αὐτῆς, ἐσωτερικὴ τις ὁρμὴ εἰς τὸ νὰ συντελέσωμεν τὸ ἐφ' ἡμῖν, εἰς τὴν προπαρασκευὴν αἰσιωτέρου διὰ τὴν τά-

λαίναν ταύτην χώραν μέλλοντος ὑπῆρξαν τὰ μόνα ἐλατήρια ἡμῶν. Ἐχομεν τὴν συνειδήσιν ὁμολογοῦσαν ὅτι ἐξεπληρώσαμεν τὸ καθήκον ἡμῶν ὅσον ἐπέτρεπεν ἡ ἀνθρωπίνη ἀσθενεία καὶ ἀτέλεια. Ἐχομεν τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπόδειξιν, ὅτι οἱ ἀγῶνες ἡμῶν δὲν ἔμειναν ἄγονοι. Ὁ σπόρος ἐρρίφθη, ἤρξατο νὰ βλαστήνῃ, ἤρξατο ποὺ καὶ ποὺ ν' ἀνθῇ. Ὁ καρποφορήσῃ μὲν ἡμέραν. Ἀπηντήσαμεν καὶ ἀπαντῶμεν ἀνὰ πᾶν ἡμῶν βῆμα ἀπειρα προσκόμματα, ἅτινα παρακωλύουσι τὴν πραγματοποίησιν πολλῶν ὠφελίμων πραγμάτων. Πολλὰκις ἡγανακτήσαμεν, πολλὰκις ἐν τῇ ἡγανακτήσει ἡμῶν εἴπομεν ὅτι εἶνε πεπρωμένον οὐδὲν καλὸν σπουδαῖον καὶ μόνιμον νὰ γείνη ἐν τῇ ταλαιπώρῳ ταύτῃ χώρᾳ. Οὔτε ἡ ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς ἡμῶν ἔθνους, οὔτε οἱ ἐπικείμενοι αὐτοῦ κίνδυνοι οὔτε ἡ χλεύη τῶν ξένων ἰσχυσαν νὰ μᾶς συνετίσωσι καὶ νὰ μᾶς σωφρονίσωσιν. Ἀλλὰ δὲν ἀπληπίσθημεν. Ἀντλοῦντες θάρρος ἐκ τῆς ἱερότητος καὶ τοῦ ὕψους τῆς ἰδέας, ὑπ' ἧς ἐμφορούμεθα, παρηγορίαν εὐρισκόντες ἐν αὐτῇ παλιν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐνεμείναμεν πιστοὶ εἰς τὴν σημαίαν, εἰς ἣν ἐτάχθημεν, ἔχοντες ἀκλόνητον τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἐπὶ τέλους πάντοτε θὰ ὑπερίσχυσῃ. Ἡ πάλιν ἐν τῇ πραγματοποίησιν τοῦ ἀγαθοῦ εἶνε ἀπόρροια τῆς πλημμελοῦς ἡμῶν ἐθνικῆς ἀγωγῆς. Ἐν ὅσῳ αὕτη δὲν διορθωθῇ οὐδέποτε θὰ παύσῃ ἐκεῖνη. Ἡ τοιαύτη ἀγωγή παράγει τὰς κηλίδας αἵτινες ἀσχημίζουσι τὴν ὡραίαν εἰκόνα τοῦ πολυτλήμονος ἡμῶν ἔθνους ἐν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ κοινωνίᾳ. Ἐμμελὴς ἐθνικὴ ἀγωγή, ἰδοὺ ἐν μιᾷ λέξει ὁ σκοπὸς τῶν φιλεκαπιδευτικῶν συλλόγων καὶ Ἀδελφοτήτων. Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν, ἂν θέλωμεν νὰ σωθῶμεν καὶ νὰ γείνωμεν καὶ πάλιν ἐκλεκτὰ ὄργανα τῆς θεῆς προνοίας εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Λί ἐναντιώσεις, ποῦ μὲν μεγαλείτεται, ποῦ δὲ μικρότεραι, ποῦ μὲν ὑπόκειται, ποῦ δὲ ἐν ἐκρήξει, ποῦ μὲν δυνάμει, ποῦ δὲ ἐνεργείᾳ, αἱ δυσχέρειαι καὶ τὰ ἐμπόδια εἰσὶν ἀναπόφευκτα

ἐν ὅσῳ εὐρισκώμεθα εἰς ἣν κατάστασιν εὐρισκόμεθα σήμερον. Ὡς ἐργασθῶμεν τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς, ὥς συνεχίσωμεν τὸ ἔργον τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ὥς προλειάνωμεν τὴν ὁδὸν εἰς τοὺς διαδεξιμένους ἡμᾶς. Ὁ ἡμέτερος Σύλλογος, ἐργαζόμενος μετὰ τῶν ἄλλων ἐν Ἀνατολῇ ἀδελφῶν Συλλόγων ἐν τῷ κύκλῳ αὐτοῦ, ὅσον τῷ ἐπιτρέπουσιν αἱ μικραὶ αὐτοῦ δυνάμεις, πρὸς τὸν γενικὸν τοῦτον σκοπὸν, δὲν θὰ μακρυνθῇ τῶν ἀρχῶν του, δὲν θὰ παραλείψῃ τὸ καθήκον του. Ἀλλ' ἔχει ἀνάγκην ὑποστηρίξεως καὶ ὑποστηρίξεως γενναίας. Ἄνευ τοιαύτης οὐδὲν σπουδαῖον καὶ ἀνάλογον τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας καὶ τῶν ἐλπίδων ἡμῶν δυναμέθα νὰ πράξωμεν. Ταύτην ἐπικαλούμεθα θερμῶς ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος. Ἐν τέλει, κύριοι, πρὶν κλείσω τὴν παρούσαν ἐκθεσιν, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπαναλάβω τὴν εὐχὴν, ἣν ἠύχην ἐν τῇ προηγουμένῃ λογοδοσίᾳ. «Τὸ φῶς τῆς οὐρανίου ἀληθείας εἴθε νὰ διασκεδάσῃ τὰ νέφη τῆς πλάνης, ἡ δὲ ἀγάπη τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξαγνίζουσα τὰς καρδίας καὶ ἀποσκορακίζουσα τὰ πάθη, νὰ φέρῃ τὴν αἰθρίαν ἐν τοῖς πνεύμασι καὶ τὴν γαλήνην τῆς ἀρετῆς ἐν ταῖς καρδίαις, μένοντος μόνον τοῦ κοινωφελοῦς καὶ ἀξιοπρεποῦς ἀνταγωνισμοῦ, οὐκ ἐν τῷ ἐριστικῷ καὶ ἰδιοτελοῦς, οὐκ ἐν τῷ ἐξ ἐμπαθείας, ἀντιζηλίας καὶ ματαιότητος, ἀλλὰ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐκείνου ὅστις συνίσταται εἰς τὴν εὐγενῆ ἀμιγλαν, ἥτις ζητεῖ τὴν σύμπραξιν, ἐνισχύεται διὰ τῆς ἀγάπης καὶ ἀποκτᾷ μεγαλεῖον διὰ τῆς εὐθύτητος καὶ εἰλικρινείας.»

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἐν Σέρραις «Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου.»

κατὰ τὸ Δ'. ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἔτος 1873—74.

Ἔξοδα.

Ἔσοδα.

	Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἑκατ.	Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἑκατ.		Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἑκατ.	Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἑκατ.
Συνδρομαὶ τακτικῶν μελῶν.				283	41	40	Διοίκησις Συλλόγου, ἐνοίκιον καταστήματος, ἐκτύπωσις λογοδοσίας, ταχυδρομικά, ἀγορὰ βιβλίων διδακτικῶν, φῶς, θέρμανσις κ.τ.λ.				102	20	64
Τόκοι.				41	17		Ἐπικουρίαι εἰς σχολὰς ἀπύρων Κοινοτήτων.				164	19	29
Συνδρομαὶ ἐτήσιοι διαφόρων.				406	81	50	Διδασκαλεῖον. Μισθοὶ προσωπικοῦ.	330					
Συνδρομὴ τοῦ ἐν Κωνσταντινὺν Ἑλλήνων Φιλ. Συλλόγου.				155			Ἐνοίκια, φῶς, θέρμανσις καὶ λοιπά.	50	47	88			
Ὁμοίαι πρὸς κάλυψιν τῆς καθυστερήσεως τῆς προσφορᾶς τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου.				71	25		ὑποτροφίαι. Εἰς 27 ἄρρενας.	173	35	91			
Ἐνδοίκιον 5 ἐργαστηρίων.	9						Εἰς 10 κοράσια.	54	54	4	608	37	83
Δίδακτρα παρ' ἰδίουσυντηρητῶν μαθητῶν.	26	84					Πλεόνασμα προστιθέμενον εἰς τὰ κεφάλαια τοῦ Ε'. ἔτους.	Ἐδαπανήθησαν			874	77	76
Πώλησις Βιβλίων.	6	16	57	42		57					124	87	71
				999	65	47					999	65	47

Ἐν Σέρραις τῇ 31 Μαΐου 1874.

Ὁ Ταμίης

Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἐν Σέρραις «Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου.»

κατὰ τὸ Ε'. ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἔτος 1874—75.

Ἔξοδα.

Ἔσοδα.

	Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἐκατ.	Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἐκατ.		Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἐκατ.	Λ. Ὁθ.	Γρ.	ἐκατ.
Συνδρομαὶ τακτικῶν μελῶν.				318	86		Διοίκησις Συλλόγου. Ἐνοίκιον καταστήματος, ταχυδρομικὰ, φῶς, θέρμανσις, μισθὸς κλητῆρος, ὑλικὸν γραφῆς, ἀξία χάρτου, διπλωμάτων καὶ θηκῶν καὶ λοιπὰ μικρὰ ἐξοδα.				70	49	79
Τόκοι.				163	4	49	Ἀγορὰ βιβλίων διδακτικῶν καὶ διὰ τὸ Διδασκαλεῖον.				16	96	12
Συνδρομαὶ ἐτήσιοι ὁμογενῶν.				279			Ἔξοδα πρὸς συλλογὴν πληροφοριῶν περὶ καταστ. τῆς παιδείας.				9	7	74
Συνδρομὴ τοῦ ἐν Κωνστ/πόλει Ἑλλην. Φιλ. Συλλόγου.	100						Ἐπικουρίαι εἰς σχολὰς Μακεδονίας.				264	34	23
Ὁμοίᾳ ἰδίου ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς Προσωπιοῦννης.	9	90		109	90		Διδασκαλεῖον. Μισθοὶ προσωπικοῦ.	395	26	90			
Ὁμοίᾳ τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰδ. τῶν Ἑλλ. Γραμμ. Συλλ.				100			Ἐνοίκια, ἰδιοπορικὰ κ. Βωζάνη, ἐπίπλωσις, φῶς, θέρμανσις, ἐπισκευαὶ καὶ λοιπὰ.	90	76	30			
Ἐνοίκιον 5 ἐργαστηρίων (ἀφαιρέσει ἐξόδων ἐπισκευῆς).				3			ὑποτροφίαι. Εἰς 21 ἄρρενας.	146	96				
Διδασκτρα παρ' ἰδιοσυντηρητῶν ἐν ταῖς διδασκαλείοις.				13			Εἰς 10 κοράσια.	70	83	46			
				986	77	49	Εἰς Ἑμ. Φωτιάδην.	4	79	89	708	62	55
Ἑλλειμμα πρὸς ἐξίσωσιν.				79	72	94					1066	50	43
				1066	50	43							

Ἐν Σέρραις τῇ 22 Μαΐου 1875.

Ὁ Ταμίας

Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τοῦ ἐν Σέρραις «Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου.»

ἔτος 1873—74.

Ἐνεργητικόν.

	Λ. Ὀθ.	Γρ.	ἑκατ.	Λ. Ὀθ.	Γρ.	ἑκατ.
Χρεῶσαι διάφοροι				935	47	
Δύο κληροὶ τοῦ Λαχείου Waldstein.				4		
Ἐργαστήρια πέντε ἐν Κερβάν Χανίῳ				400		
Γαῖται 3 στρέμματα εἰς Ἀλβ-βέη-κιά				30		
Οἰκοδομὴ Θεάτρου				438	4	38
Καθυστερούμενα συνδρομῶν	497	21	74			
Ταμεῖον εἰς μετρητά	44	92	91	209	14	65
				1416	66	3

Παθητικόν.

	Λ. Ὀθ.	Γρ.	ἑκατ.	Λ. Ὀθ.	Γρ.	ἑκατ.
Περυσινὴ περιουσία τοῦ Συλλόγου	4455	37	6			
Πλεόνασμα τοῦ λήγοντος ἔτους	124	87	71	4280	24	77
Ὅφειλονται. Εἰς διαφόρους σχολὰς	44	64	48			
Εἰς μνημεῖον Φωτισμοῦ		10	40			
Εἰς μισθοὺς προσωπικοῦ	91	66	68	436	41	26
				4416	66	3

Ἐν Σέρραις, τῇ 31 Μαΐου 1874.

Ὁ Ταμίας

Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

Οἱ ὑποφαινόμενοι διορισθέντες παρὰ τοῦ Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἵνα ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐξελέγξως τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Συλλόγου, μετέβην σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Δ. Θεοδωρίδου, Ταμίου αὐτοῦ, ὅστις ὑπέβαλεν ἡμῖν ὅλα τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναγκαιοῦντα Βιβλία, ἔγγραφα, τίτλους τῆς περιουσίας αὐτοῦ κ. τ. λ. ἔξ ὧν ἐξάγεται ὁ ἀνωτέρω καταστροφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ. Παρατηρήσαμεν δὲ ὅτι ἅπασαι αἱ μερίδες τῶν εἰσπραξέων καὶ ἐξόδων καθὼς καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ Βιβλία τοῦ Συλλόγου τηροῦνται μεθ' ὅλης τῆς ἀκριβείας καὶ τάξεως. Ἀποφαινόμεθα ὅτι ὁ ἀνωτέρω Γεν. Ἰσολογισμὸς καὶ ἡ κατάσταση τῶν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων ἀνταποκρίνεται πληρέστατα πρὸς τὰς ἐν τοῖς Βιβλίοις καταστροφθεῖσας καὶ λοιπὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

Ἐν Σέρραις, τῇ 31 Μαΐου 1874.

Γ. Νακίδης.
Ν. Ἀναγνώστου.
Β. Σταμούλης.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τοῦ ἐν Σέρραις «Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου.»

ἔτος 1874—75.

Ἑνεργητικόν.

	Λ. Ὅθ.	Γρ.	ἑκατ.	Λ. Ὅθ.	Γρ.	ἑκατ.
Ὁμόλογα ἐπὶ δύο ἐγγυήσεσι καὶ ἐπὶ ἐνεχύροις				1025	5	36
Δύο κληροὶ τοῦ Λαχείου Waldstein				4		
Πέντε ἐργαστήρια ἐν Κερβάν Χανίῳ				400		
Τρία στρέμματα εἰς Ἀλῆ-βέη-κλόι				30		
Οἰκοδομὴ Θεάτρου				435	24	46
Καθυστερούμενα συνδρομῶν Δ' καὶ Ε' ἔτους (*)				319	76	33
Ταμείον εἰς μετρητά				4	45	9
				4618	50	94
				79	72	94
Ἑλλειμμα πρὸς ἐξίσωσιν				4698	23	88

Παθητικόν.

	Λ. Ὅθ.	Γρ.	ἑκατ.	Λ. Ὅθ.	Γρ.	ἑκατ.
Περυσινὴ περιουσία τοῦ Συλλόγου	1280	24	77			
Ἀφαιρεῖται συνδρομὴ διαγραφέντων μελῶν	24	59		1255	65	77
Ὁφείλονται. Εἰς διασφύρους σχολὰς Μακεδονίας	408	93				
Εἰς μισθοὺς προσωπικοῦ	158	14	29			
Εἰς Δ. Σ. Κουκκουγγέλλου ἐκ δανείου	400					
Εἰς Νικόλαον Ἀναγνώστου ὁμ.	50					
Εἰς μνημεῖον Φωτιάδου		40	94			
Εἰς Κοινότητα Νευροκόπου		39	88			
Εἰς ἐνοίκιον Διδασκαλείου ἀρρένων	25			442	58	44
				1698	23	88

Ἐν Σέρραις, τῇ 22 Μαΐου 1875.

Ὁ Ταμίας

Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

Οἱ ὑποφαινόμενοι διορισθέντες παρὰ τοῦ Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἵνα ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐξελέξεως τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Συλλόγου, ἐξετάσαντες μετ' ἐπιστάσεως τὸν ἀνωτέρω κατα-
στρωθέντα Γεν. Ἱσολογισμόν ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Θεοδωρίδου Ταμίου τοῦ Συλλόγου, καὶ τὰ παρὰ τοῦ ἰδίου κρατούμενα Βιβλία, ἔγγραφα, τίτλους τῆς περιουσίας τοῦ Συλλόγου κ. τ. λ. ἀποφαινόμεθα ὅτι οὗτος ἀνταπο-
κρίνεται πληρέστατα πρὸς τὰς ἐν τοῖς Βιβλίοις καταστιχώσεις καὶ τὴν κατάστασιν τῶν Ἑσόδων καὶ Ἐξόδων τοῦ Συλλόγου. Παρατηρήσαμεν δὲ ὅτι ἅπασαι αἱ μερίδες τῶν εἰσπράξεων καὶ ἐξόδων καθὼς καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ
Βιβλία τοῦ Συλλόγου τηροῦνται μεθ' ὅλης τῆς ἀκριθείας καὶ τάξεως.

Σέρραι, τῇ 22 Μαΐου 1875.

Ἐπαμ. Σαρρῆς.

Δημ. Βασιμύρου.

Δημ. Σ. Κουκκουγγέλλου.

(*) Μετὰ τὸ κλείσιμον τοῦ Ἱσολογισμοῦ εἰσπράχθησάν τινα ἐξ αὐτῶν.

ΕΤΟΥΣ Δ'.

Βιβλία καὶ ὑλικὸν γραφῆς πρὸς διανομήν.

—ο—

BIBLIA.

Μείναντα ἐκ τοῦ Γ'. ἔτους βιβλία	1825	ἀξίας	Λιρ.	᾽Οθ.	19.	76.	75
Εἰσαχθέντα κατὰ τὸ Δ'. ἔτος ἐξ ἀποστολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰδ. τῶν Ἑλλην. Γραμμ. Συλλόγου	2846 642	}	»	»	41.	29.	50
Ἀγορασθέντα ἐνταῦθα	5313						
			»		61.	6.	25

Διενεμήθησαν.

Εἰς 60 σχολεῖα διαφόρων Κοινοτήτων τῆς Μακεδονίας	»	»	33.	7.	25		
Μένουσι διὰ τὸ Ε'. ἔτος βιβλία	2508	ἀξίας	Λιρ.	᾽Οθ.	27.	99.	

Ὑλικὸν γραφῆς.

Μείναν ἐκ τοῦ Γ'. ἔτους	ἀξίας	Λιρ.	᾽Οθ.	4.	69.	25
Ἀγορασθὲν κατὰ τὸ Δ'.	»	»	»	3.	16.	75
		Λιρ.	᾽Οθ.	4.	86.	00

Διενεμήθη ὅλον εἰς ἄπορα σχολεῖα.

Ἐν Σέρραις, τὴν 31 Μαΐου 1874

N. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΤΟΥΣ Ε'.

Βιβλία καὶ ὑλικὸν γραφῆς πρὸς διανομήν.

—ο—

BIBLIA.

Μείναντα ἐκ τοῦ Δ'. ἔτους βιβλία	2508	ἀξίας	Λιρ.	᾽Οθ.	27.	99
Ἀγορασθέντα ἐνταῦθα	246	»	»	»	3.	48
	2724		Λιρ.	᾽Οθ.	31.	47

Διενεμήθησαν

Εἰς 44 σχολεῖα διαφόρων τῆς Μακεδονίας κοινοτήτων	1805	»	»	18.	20	
Μένουσι διὰ τὸ ΣΤ'. ἔτος βιβλία	919	ἀξίας	»	»	13.	27

Ὑλικὸν γραφῆς.

Ἀγορασθὲν καὶ διανεμηθὲν εἰς ἄπορα σχολεῖα	ἀξίας	Λιρ.	᾽Οθ.	4.	30	
--	-------	------	------	----	----	--

Ἐν Σέρραις, τὴν 31 Μαΐου 1875

N. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.